

veto

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 15
maandag 8 januari

jaargang 22 - 1995-1996

algifte: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Nog maximum 75
uur netsurfen per
student dit jaar

Toegang tot internet aan de unief beperkt

et Universitair Rekencentrum (URC) zal vanaf maandag 8 januari de toegang tot het internet via de computers in de pc-classes beperken. Het Rekencentrum staat in voor het beheer en onderhoud van die computers en wil met de maatregel het "onwillekeurig en doel-loos internetgebruik van een beperkt aantal studenten" verhinderen. De beperking is trouwens een gevolg van enkele klachten van studenten zelf over de overbezetting van de pc-lokalen.

Het internet is het slachtoffer van zijn eigen populariteit. Ongeveer drieduizend studenten van de KU Leuven vroegen het afgelopen jaar een eigen account aan, waarmee ze tot nog toe zoveel ze zelf wilden op het net terecht konden. Gelukkig maken niet alle drieduizend maximaal gebruik van die mogelijkheid, maar een kleine minderheid is toch met geen stokken van voor het internetscherm te slaan. Dit leidde tot een structurele overbezetting van de pc-classes. Ondanks de investering van de unief in een nieuwe pc-klas vorig jaar in de Dekenstraat blijft het aantal computers van waarop gesurft kan worden immers relatief beperkt. Bovendien zijn de pc's in kwestie ook helemaal niet exclusief bedoeld voor internetgebruik, maar evenzeer voor andere toepassingen zoals tekstverwerking. En daar zit precies het probleem.

Fixus

Studenten die zich geen computer op kot kunnen veroorloven, zijn voor hun oefeningen, jaarwerk of eindverhandeling aangewezen op de pc-classes. Precies die studenten deden hun beklag bij het URC. Het wachten op een vrije computer deed hen kostbare tijd verliezen en was bovendien frustrerend omdat de websurfers die de computers bezetten zich vaak beperken tot vrijblijvend spelevaren langs enkele oogverblindende websites.

Het verkeer in Leuven draait in een knoop, maar de plaatselijke politici spreken liever van een lussenplan. Een tip van het omsluisde nieuwe verkeersplan wordt opgelicht op p.3

Na de kerstvakantie wordt de tijd die studenten mogen doorbrengen op het net echter drastisch ingeperkt. Kandidatuurstudenten, die volgens URC-direkteur René Florizoone minder baat bij het net hebben, moeten het voor de rest van het jaar stellen met vijftientig uur informatiesnelweg. Andere studenten mogen zich nog vijftien-zeventig uur op internet onledig houden. Het aantal uur wordt geteld aan de hand van een apart zogenaamd 'Vines-account' dat elke internetgebruiker vanaf nu krijgt en dat nagenoeg identiek is aan het email-adres — een elektronisch postadres, zeg maar —, zij het met een spatie in plaats van een punt tussen voor- en achternaam van de gebruiker. Alleen de gelukkige bezitters van zo'n account kunnen verder geraken dan het kulnet, dat de verschillende computers van de universiteit aan elkaar linkt. Blijf je binnen de KU Leuven, dan kan je nog altijd onbeperkt informatie uitwisselen, maar wanneer je een stapje in het wereld-dorp wil zetten wordt je aansluitingstijd zonder pardon geregistreerd. Zit je toegestane tijd erop, dan verlies je je Vines-account en vlieg je dus de facto van het internet af voor de rest van het jaar. René Florizoone wijst er wel op dat de vastgelegde quota "met de natte vinger zijn vastgelegd en alleen voor dit jaar gelden. Vijftientig uur lijkt weinig maar het academiejaar is ook al halfweg. Volgend jaar kan de situatie

helemaal anders zijn."

Voor de geïnteresseerde studenten is de 'numerus fixus' op het aantal uren internet-aansluiting alleszins niet aanvaardbaar. In een nieuwsgroep op het kulnet verzamelden enkelen hun grieven. Namens Ulyssis, de Kringraad-werkgroep die studenten wil begeleiden bij hun eerste voorzichtige pasjes op de informatiesnelweg, stelt voorzitter Toon Diegenant dat de vrije toegang tot het net voor studenten moet gevrijwaard blijven, wil de universiteit haar internetvriendelijk beleid concreet maken. Ulyssis betreurt het dat de studenten zelf niet geraadpleegd zijn over de maatregelen waarvan zij nochtans het enige slachtoffer zijn.

Vrijheid

Precies één jaar hebben de studenten vrijelijk het internet kunnen verkennen. Voorheen was de toegang tot de snelweg het privilege van het academisch personeel en enkele snuggere hackers die het systeem kraakten. Pas sinds januari 1995 krijgen ook studenten een account die hen toelaat op het net. De beperking dreigt de studenten weer naar hun vroegere positie terug te brengen, luidt het bij Ulyssis. Het feit dat er in geval van een degelijke motivatie uitzonderingen op de regel worden toegestaan, doet sommigen ook vrezen voor een ongelijke behandeling. Voor studenten met

goede connecties in profenkringen zou het immers niet zo moeilijk zijn om aan wat extra tijd te geraken. Bovendien zouden sluwe krakers wel eens kunnen gaan

vervolg op p. 3

binnenin

Verkeer

3

Het integratiebeleid van de Leuvense Socialistische Partij begint vaste vorm te krijgen. Een auto's meer in het stadencentrum zodat heroïnespuiters voortaan gewoon midden op straat kunnen gaan liggen. Alwaar zij door hun besmette medemens anaal ingeleid worden in de beginselen van een bepaalde modeziekte. Zullen wel nog toegelaten worden op de Grote Markt: metadonbusjes, kamionetjes die Aziatische illegalen vervoeren en fietsende schepenen.

Böhm

4

Het kapitalisme de boom in. Even met goele ouwe Rudolf doorgeboemd over het communisme. Een boomje oppezet over de konsumptie-maatschappij. Van dik hout planken gezaagd over het historisch materialisme. De geschiedenis van het socialisme in een overzichtelijke boomstructuur gevat. En wat blijkt? De appel valt niet ver van de Gentse professor op emertiaat.

Vredeseilanden

10

De Vredeseilandseutelhangers, wie kent ze niet? Op ongemeen sluwe wijze brengt Vredeseilanden nu al jaren het huisvestingsprobleem in de Derde Wereld onder de aandacht. Wij hebben dan wel een mooie villa, een dure auto of een kluis bij Codep, waarvan we de sleutels best aan zo'n pc hangertje willen bevestigen, maar in Roenda hebben de mensen niet eens een stal om hun hakmessen en Kalasnikovs in op te bergen. Schande.

Studeren in Duitsland

De afgelopen weken lijkt de beroering rond het invoeren van een numerus clausus voor geneeskunde aan onze oniefs wat geluwd. De onrust over verdergaande hervormingen en besparingen in het onderwijs blijft echter in het nieuws. Want niet alleen in België wordt er gesnoeid in het onderwijs. Duitsland, dat het school-

voorbeeld heet te zijn van een welvarend en stabiel land, heeft de afgelopen maanden ook talloze misnoegde studenten op straat zien komen.

In de katern op pagina's 6 tot 9 nemen we een kijkje bij onze oosterburen en we lichten er de universiteit van Münster uit, een middelgrote stad in Noord-Duits-

land halfweg Keulen en Bremen. De toestand op onderwijsgebied, de recente maatregelen van de Duitse regering en de structuur van de studentenbeweging komen aan bod, samen met een interview met Ekki Hollmann, een woordvoerder van de plaatselijke studentenbeweging.

(sf)

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Proffen (1)

De twee titels van de voorpagina van Veto nr. 13 zijn 'Proffen slaan groot geld uit verkoop kursussen' (het artikel begint wel met 'sommige') en 'Ook proffen moeten les kunnen geven'.

Aan de K.U. Leuven zijn er nogal wat hoogleraren die zich hard inspannen om goede cursusnota's op te stellen en de kommersialisering ervan aan studenten over te laten, ter spijzing van de kassen van faculteitskringen, die daar geen belasting op betalen. Een artikel hierover is natuurlijk niet interessant, want daarmee kan Veto zich niet 'verkoppen' aan haar lezers.

Er zijn ook wel enkele professoren te vinden die zich inspannen om goed les te geven. Zij zouden het misschien nog beter doen als ze konden vaststellen dat studenten na zes jaar humaniora in staat zijn zich op een genuanceerde wijze uit te drukken en niet in slogantaal.

Prof. Dr. Christoffel Waelkens,
Instituut voor Sterrenkunde

Proffen (2)

Als ik het verhaal breng over een priester die een minnares heeft, schrijf ik als titel "Pastoors zijn ontuchtig." Een stukje over Landru? "Fransen moorden op grote schaal." Een redaktielid van Veto vergeet zijn pint te betalen? "Veto speelt vals."

Dank dus voor de titel "Proffen slaan grof geld uit verkoop kursussen." Ik heb nog nooit een frank verdiend aan mijn kursussen, maar ik beloof mijn leven te beteren. Titel: "Proffen slaan mea culpa." De Vlaamse journalistiek lacht de toekomst toe.

Raf Bosteels

Repressie

Tijdens de betoging van 20 december in Zaventem van zo'n 3000 werknemers die protesteerden tegen het plan-Godfroid, was ik getuige van het brutale optreden van de rijkswacht. Toen de betogers één van de landingsbanen bezetten, een landingsbaan die op dat ogenblik niet gebruikt werd, greep de rijkswacht hardhandig in. Met de hulp van een waterkanon en de matrak

dreef men op de tarmac 300 mensen bij elkaar, op een manier waar Gala tegen zou protesteren, indien deze mensen schapen waren geweest. Eenmaal bijeengegroeveerd werd op bevel van SP-minister Vande Lanotte iedereen gearresteerd en behandeld alsof het hier om criminelen ging. Zo kreeg men handboeien om en werd men gefouilleerd. Daarna werd iedereen naar de rijkswachtkeuze van Zaventem gebracht, waar men voor een tweede keer gefouilleerd werd. Dan volgde nog een fichering en als slof werd van iedereen een foto getrokken, zoals ze doen bij verdachten die een misdaad gepleegd hebben.

Deze feiten zijn een nieuwe stap in de stelselmatige toename van de repressie en van de afbraak van de meest elementaire democratische rechten. Er was de studentenbetoging in Leuven, waar zo'n 150 studenten geficheerd werden en waar zes studenten vervolgd werden voor het bezetten van de E-40. Er was de studentenbetoging in Luik, waar de rijkswacht brutaal optrad en waar er ook een honderdtal studenten geficheerd en vervolgd werden. Er was de arrestatie en vervolging van twee militanten van de PvdA, die in het Brusselse Zuidstation opriepen tot solidariteit met de stakende spoor mannen. De regering antwoordt op het gerechtvaardigd protest van de werknemers en de studenten met een verscherping van de repressie. Het antwoord van de studenten kan enkel een krachtig protest zijn en de eis dat de rijkswacht moet ontbonden worden en dat de vervolgingen van studenten en werknemers die opkomen voor hun rechten worden gestopzet.

Tom Van De Sande, namens MLB

Pseudoniem

De lezersbrief in verband met professor Monballyu werd ondertekend met "Gianni Lambrecht, 3e lic rechten". Voor zover ik heb kunnen nagaan bestaat deze persoon niet of toch zeker niet in die hoedanigheid. Heeft de schrijver zich gemakshalve bediend van een pseudoniem dat de samenstelling is van de namen "Gianni Loosveldt" en "Bruno Lambrecht"? Waarvan akte.

Gianni Loosveldt,
2de lic rechten

CAFE PASTICERIA
D'ADARIO

BRUSSEL 21-23, 3000 LEUVEN, 016/29 01 24

Spoor

Niemand betwijfelt het nut van en de nood aan een goedwerkend binnenlands spoor, alleen geeft het beleid voorrang aan de Europese hogesnelheidstrein die in ons landje geen hoge snelheid kan halen en snel hoge schulden zal maken. Toch moet en zal de gewone reiziger nog meer stations, treinen en lijnen missen en zullen nog tienduizend mensen op straat gezet worden.

Het is dus logisch dat er actie gevoerd wordt. De vraag is: moeten nu die geviseerde gewone reizigers ook nog eens door de syndikaten in de tang gezet worden? Breekt zo'n klassieke staking de solidariteit niet af binnen het Front voor de Binnenlandse Trein, dat een succesvolle handtekening-actie achter de rug heeft? Zou het, precies om die solidaire macht — reizigers en spoorwerkers samen — niet hoogst zinnig zijn om een andere vorm van aktievoeren wettig te onderbouwen?

We kunnen dan anders staken. Het zouden de reizigers zijn die staken van betalen. Dus het spoorwegpersoneel zou heel goedgehumt komen werken, want dit moet propaganda worden voor de gewone reiziger, de treinen en het personeel!

Wij — dat is het personeel en leden van het Front — zouden de reizigers een biljetje van tien frank verkopen, waarmee de verzekering gedekt is en waarop ons doel staat van veel binnenlandse treinen voor veel gewone mensen.

De media die, net als de reizigers, zeer ongunstig reageerden op spoorstakingen, zullen positief staan en de mensen zullen massaal opkomen, want geen werktijd verlopen en alle geplande reizen kunnen doorgaan voor een habbekrats. Misschien kan zelfs bij volgende akties aan afgeschafte stationnetjes opnieuw halt gehouden worden, we kunnen er feestelijkheden beleggen, en stilaan zullen we terugkomen tot een verantwoord spoorbeleid.

Wettelijk is dit soort stakingen echter niet toegelaten. Iedere vakbondslider weet dat en vindt tot op heden dat daarmee de kous af is. Maar, goed honderd jaar terug waren gewone stakingen ook verboden en dankzij een heldhaftige arbeiderstrijd is dit gelukkig veranderd.

In onze tijd moeten de machtige vak-

bonden dit soort stakingen ook kunnen wettigen. Het zijn maar kleinigheden die moeten geregeld worden in vergelijking met de strijd van vroeger. Ik had het al over de verzekering van de reizigers, maar ook het terrein (de stations enz.) moet door de aktievoerders kunnen betreden worden, nu moet het recht op alternatieve akties verworven worden voor deze goede zaak. Met weer duizenden ontslagen in zicht, gekoppeld aan de verdere afbraak van het openbaar vervoer, is het hoogst dringend dat deze solidaire strijd van reizigers samen met het personeel mogelijk wordt.

Jef Foubert,
stichter Voetgangersbeweging, lid van het Front voor de Binnenlandse Trein

berichten

Ithaka lult

Ithaka is de jaarlijkse kunsthappening voor één-dag van de Kultuurraad der Leuvense Studenten. Ook dit jaar zal het evenement weer de vorm aannemen van een kunstparcours, dat u allen op 29 februari kan a!wandelen. 29 februari is een schrikkel!dag en u mag zelf het verband zoeken met 'Ithaka 366', de naam waaronder dit jaar geopereerd wordt. Omdat de boog niet altijd gespannen kan staan, plant Ithaka alvast een leuk fuifje op 11 januari. Tussen negen en elf kan iedereen die daar zin in heeft én gratis binnen wil, zich komen laven aan de informatiestroom die spontaan zal losbarsten uit de monden van de daartoe strategisch opgestelde Ithakamedewerkers. Het tweede deel van de feestelijke avond wordt gevuld met een bijtijds raveparty. Plaats om te zijn is de voor de gelegenheid opgetrokken Phunckygroovy dansgarage aan de Vaartvest 4.

Wil je je op één of andere manier verdienstelijk maken voor Ithaka, dan ben je niet alleen op de fuil van harte welkom, maar ook op de niet minder bacchanale Ithakavergaderingen. Elke dinsdag vanaf zeven uur is het van dat op de eerste verdieping van het Stuc. Ithaka 366 zoekt geïnspireerde student-kunstenaars om het studentendeel van het project in te vullen. Ook voor het vele werk achter de schermen zijn nog altijd helpende handen gewenst.

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Opgehangen vouwbladje 2 Periode van haarverlies — Familied — Zangnoot 3 Voedingsmiddel — Dadelijk, zonder verwijl 4 Agent van politie — Zwarte stof 5 Mansnaam — Keukengereedschap 6 Kompaan — Oplossing waarin men iets onderdompelt 7 Gierig mens — Deel van een krant of weekblad 8 Niet ten volle — Buitenaards wezen 9 Voorzetsel — Vader van Jozef — Gedicht 10 Omschrijving van wat zeker moet aangeleerd zijn.

Vertikaal — 1 Vermoeden, verdenking 2 Tijdelijke gemoedsgesteldheid — Zoogdier — Nikkel 3 Voedingsmiddel — Rendier 4 Albinovorm van de bunzing — Plechtige glofte 5 Papierformaat — Voormalige bewoner van Europa 6 Werk, gewrocht — De advocatenstand 7 Glanzende versoor — Verlegenheid 8 Graafwerktuig — Voorzetsel 9 Lengtemaat — Plant — Denkvermogen 10 Overeenkomsten.

Door Filip De Keukeleere

Aanpassingen versterken lussen

et schepencollege werkt aan een — nieuw? — verkeersplan. Er was tot nog toe nog weinig van bekend, tanzij dan het feit dat de Naamsestraat (waarschijnlijk) tot aan de Standaard boekhandel effectief autovrij wordt gemaakt. Verder waren er de geruchten dat burgemeester Tobback van plan was om geen bussen meer toe te laten in de buurt van het stadhuis. Om eindelijk wat klaarheid te scheppen, nodigde de Leuvense kultuurvereniging het Masereelfonds op 19 december Louis Tobback en verkeersdeskundige Ulrich Keppler uit, met als het thema "het verkeersplan ontsluit". Hoewel beiden duidelijk niet van plan leken om alles te onthullen wat er te onthullen valt, kon men toch in grote lijnen opmaken waar ze naar toe wilden: het huidige lussenplan behouden, versterken en inpassen in een ruimere context.

In Leuven zijn de plannen voor een coherent verkeersbeleid niet nieuw. De problemen die de overvloed aan verkeer met zich meebracht, dienden opgelost te worden. Hoewel men al sinds 1978 meerdere pogingen ondernomen had om tot een verkeerssirkulatieplan te komen, werd pas in juli 1993 voor het eerst drastisch ingegrepen in de binnenstad. De voornaamste aanpassing toen was het verkeersvrij maken van de Grote Markt en het Margarethaplein, waardoor het onmogelijk werd om het stadscentrum door te snijden. Hiermee wilde men het autoverkeer zoveel mogelijk weren uit de binnenstad en verplaatsen naar de ring.

Brugge

Al gauw bleken de automobilisten echter sluiptwegen op te zoeken, waardoor deze, vaak kleine, straatjes plots overbelast raakten. Verder bleef de signalisatie hier en

daar ondermaats en scheen de nieuwe regeling in zijn globaliteit nogal onduidelijk. Bij zijn aantreden als burgemeester liet Tobback, ook al niet echt bijster tevreden met het bestaande plan, weten dat hij voor aanpassingen zou zorgen. Nu, meer dan een jaar later, begint een ander vaste vorm te krijgen. Om te komen tot een uitgewerkt verkeersbeleid, heeft het schepencollege zich laten bijstaan door de verkeersdeskundigen van de Groep Planning, waaronder Ulrich Keppler. Zij zijn onder meer in Brugge tot een bevredigend resultaat gekomen, naar eigen zeggen.

Wat gaat er nu gebeuren? Uitgangspunt blijft het bestaande lussenplan, dat zelfs versterkend wordt, maar terzelfdertijd van haar inkomsekenties wordt ontdaan, aldus Tobback. Het lijkt niet zozeer de bedoeling het autoverkeer uit de stad te weren, wat vooral de milieubeweging vraagt, een betere sirkulatie schijnt de eerste zorg te zijn. Een aantal maatregelen zoals het sneller wegslepen van voertuigen die laden en lossen en hierdoor het verkeer belemmeren, moeten daartoe bijdragen. Er zullen eventueel een aantal plaatsen voor dat laden en lossen worden voorzien, ten koste van wat parkeerplaatsen. De automobilist hoeft echter niet te vrezen: er zullen heel wat parkeermogelijkheden bij worden gecreëerd, onder andere aan de kop van elke lus. De groenen zien dit niet zo graag, nieuwe parkeerplaatsen betekent meer auto's.

Tunnel

Vervolgens moet de invoering van een zone 30 in bijna de hele binnenstad enerzijds het verkeer vlot en gestaag laten verlopen, en anderzijds de veiligheid verhogen, één van de stokpaardjes van Tobback.

In het kader van de versterking van de lussen, zullen onder meer de Naamsestraat (die een lus gaat vormen met de Parkstraat) en ook de Vismarkt worden heraanlegd. Andere straten, zoals de Brusselsestraat en de Kapucijnenvoer, zullen eenrichtingstraten worden. Deze maatregelen zouden

beweren dat er aan de andere universiteiten meer mogelijkheden zijn, maar ik betwijfel dat. In Gent is het alleszins zo dat er 's ochtends niet kan gewerkt worden op internet."

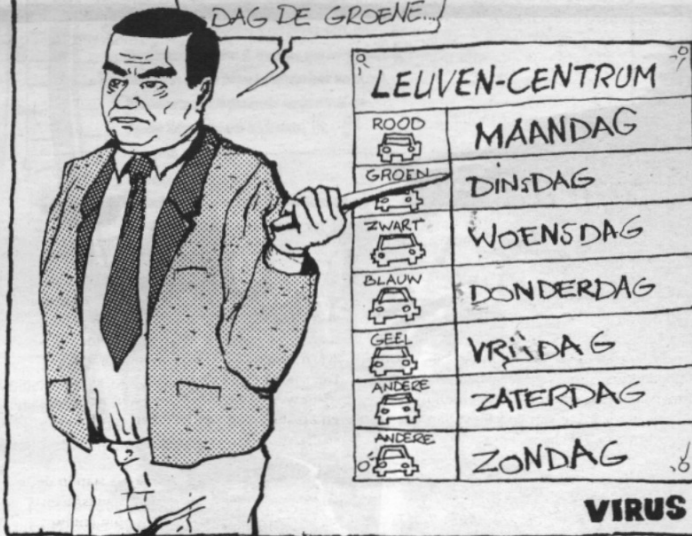
Desalniettemin lijkt die beperking niet meteen in overeenstemming te brengen met het beleid van rektor Oosterlinck, dat er op gericht is studenten zo snel mogelijk klaar te stomen voor de informatiematenschap van morgen. Recent nog pakte de universiteit uit met het ambitieuze kotnetplan, dat studenten in de nabije toekomst moet op het kulnet toelaten vanop hun kot. Nogmaals René Florizoone: "Bij het kotnet staat de 'konnektiviteit' met internet centraal, en dat is in principe geen probleem. Het huidige probleem omvat alleen de overbezetting van de pc's in de klassen. Toch zal ook over het kotnet nog eens goed moeten nagedacht worden. Het gevaar is immers niet denkbeeldig dat enkelen hun pc die op het kulnet wordt aangesloten zullen uitbouwen tot een heuse server, die ze dan kommersieel kunnen uitbuiten. En dat kan de bedoeling niet zijn."

Over de kontingentering van het aantal uren internetprijel is het laatste woord nog niet gezegd. Wel is het zo dat de beperking niet per definitie antidemokratisch hoeft te werken. Zij zou er intederende juist voor kunnen zorgen dat er ruimte vrijkomt om meer studenten van internet te laten profiteren. Of om het met URC-systeembeheerder Herman Van Uytven te zeggen: "De maatregel beoogt niet zozeer een beperking maar een meer gelijkje verdeling van het pc-gebruik."

Bart Eeckhout

TOBBACK LICHT VERKEERSPLAN TOE.

'T IS SIMPEL ZENNE, EERST DE RODE VOERTUIGEN, DINS-DAG DE GROENE...

VIRUS

het verkeer naar de ring moeten versassen. De Groep Planning onderzoekt in dat verband hoe de lichtenregeling op de ring kan worden geoptimaliseerd om voor een goede doorstroming te zorgen. Een groots opgevatte maatregel die hierin past, is de geplande aanleg van een tunnel onder het Martelarenplein (kostprijs geraamd rond de 200 miljoen). Het verkeer in de buurt van het station zou er vlotter door moeten verlopen. Onder meer Frans Dumon van Agalev heeft hiertegen geprotesteerd, een tunnel zou volgens hem meer verkeer aantrekken. Tobback repliceerde echter dat dit net de bedoeling is.

Suggestie

Wat het openbaar vervoer betreft, is het voor Tobback duidelijk: geen grote bussen meer door de stad. Kleine, hybride bussen zullen echter wel nog mogen. Het andere alternatief voor de auto, de fiets, kreeg in Tobback's uiteenzetting weinig aandacht, hij staat niet echt bekend als fietsvriend.

De vrees dat er voor de fietser niets uit de bus zou komen, werd op 20 december geïllustreerd door een fietsactie van het groen jongeren netwerk Genoeg! Zij eisten een leefbare binnenstad waarbij het fietsgebruik wordt bevorderd. Een maatschappelijk debat over mobiliteit mag in hun ogen niet uit de weg worden gegaan.

De onlangs doorgevoerde optie om gemeentelijke referenda te organiseren zou daartoe de gelegenheid kunnen bieden. Tobback wijst die suggestie echter van de hand. Het verkeersbeleid is volgens hem een technische materie waarin de burger niet verder ziet dan zijn eigen straat en niet de globaliteit voor ogen kan houden. Hij heeft daarom trouwens een aantal informatiesessies gepland om het een en ander toe te lichten. Zoals steeds blijft Tobback daarbij openstaan voor nieuwe ideeën: "Als iemand mij kan overtuigen van een beter plan, mag hij het altijd proberen."

Dietmar Bosmans

Surfen

vervolg van p. 1

proberen om de account van hun collega's te kraken en hun tijd op te sloppen.

De studenten pleiten bijgevolg voor een uitbreiding van het aantal pc-klassen. Indien de computers overbezet zijn, moeten er maar meer computers komen, zo klinkt het. René Florizoone: "Zo simpel ligt dat niet. De financiële implicaties van de aanschaf en het onderhoud van nieuwe computers zijn niet eens het voornaamste probleem. Het gaat vooral om een gebrek aan ruimte. In de huidige pc-klassen is er alleszins nauwelijks plaats voor nog meer toestellen, en nieuwe lokalen zijn niet meteen beschikbaar."

Ook bij het idee om de pc-klassen vierentwintig uur op vierentwintig open te stellen heeft hij zijn twijfels: "De lokalen in de Dekenstraat zijn nu al open tot middernacht. Wil je je netwerk in het belang van iedereen betrouwbaar en beheerbaar houden, dan lijkt me dat het maximum. Anders riskeer je om de haverklap af te moeten rekenen met virussen. Sommige studenten

Portulaca wil Engels vademecum

Binnenlandse studenten krijgen van Loko een grote service, vaak zonder dat ze er zich van bewust zijn. Waar velen zich wel van bewust zijn is dat ze bij het begin van hun eerste kan een handig vademecum hebben gekregen. Velen gebruiken het jaren later nog.

Voor buitenlanders bestaat er helemaal zo geen handig overzicht, zij moeten het stellen met enkele inderhaast samengeraapte brochures, waarvan sommige onvolledig, onduidelijk of in gebrekkig Engels opgesteld zijn. Deze mensen hebben nochtans vaak een veel grotere nood aan een leidraad over onze universiteit. Ze hebben geen vrienden die hier al een jaartje langer zitten, ze weten niet aan wie ze uitleg en raad moeten vragen. Ze hebben zelfs geen idee over onze gewoontes, onze wetgeving, of ons studiestelsysteem.

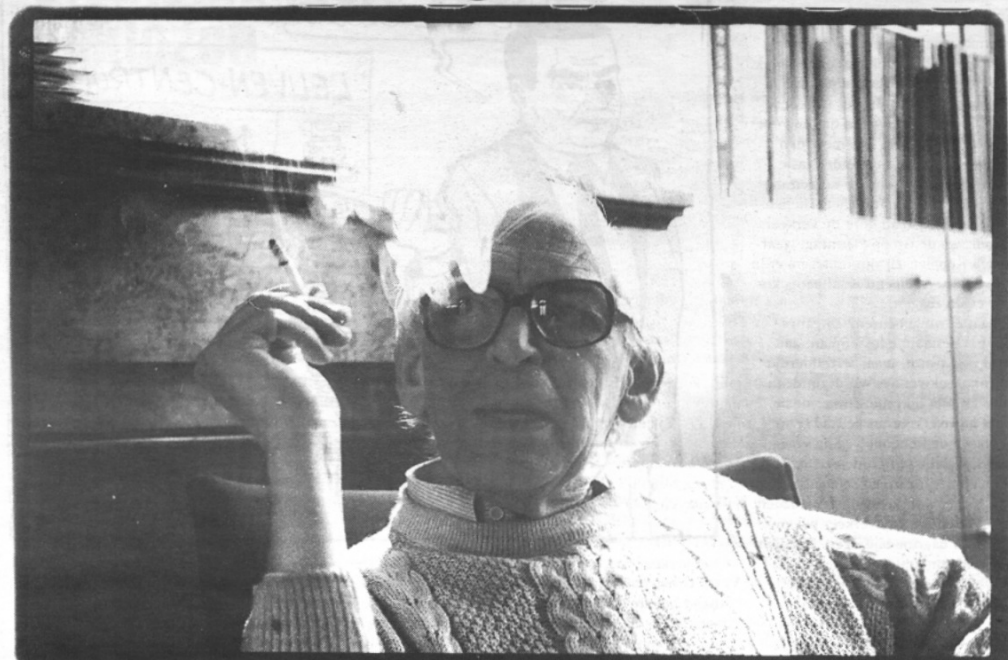
Die kleine brochures hebben wel hun verdiensten, maar een overzichtelijk boek zou volgens Portulaca toch veel handiger zijn. En ondertussen is men daaraan druk aan het werk. Portulaca heeft niet de bedoeling een kopie van het bestaande vademecum te maken, maar wil er één dat specifiek afgestemd is op de noden van de buitenlandse student. Daar zou dan bijvoorbeeld aangepaste informatie over onze cultuur instaan, of over onze wetgeving, over het openbaar vervoer, werk- of verblijfsvergunningen, of het examenreglement. Portulaca zal ook de mening vragen van de buitenlandse studenten.

Daarnaast wil het nieuwe vademecum ook nog de nodige uitleg over de verschillende diensten, over Loko, over de kringen en enkele vrije verenigingen verstrekken. Iedereen die nog ideeën heeft over wat er zeker in moet, wat er niet in moet, iedereen die zelf nog een paar brochures heeft geschreven of kent, iedereen die begaan is met buitenlandse studenten, mag suggesties en medewerking komen aanbieden bij Portulaca (Vesaliusstraat 34, tel 32 33 95).

Portulaca heeft trouwens ook nog andere projecten op stapel staan. Op 25 januari wordt er een tweede twin-systemavond georganiseerd. De vorige editie was immers een overvloedig succes, maar nu niet iedereen kreeg er een twin en intussen is er ook een nieuwe lichte (Erasmus-)studenten aangekomen. De bedoeling is dat buitenlandse studenten een soort peter of meter krijgen, die hen bijspringt, uitleg verschaft en hun schakel vormt naar de Vlaamse studenten. De Belgische student kan op die manier internationale vrienden maken, zijn favoriete taal bijshaven, of meer te weten komen over een bepaalde cultuur. Inschrijven kan tot 22 januari op Portulaca, het aantal inschrijvingen wordt beperkt tot honderd.

Café De Flint

Over stoelen en sigaretten

"Hoeveel stoelen versleet u al in uw leven?"

(foto Jan-Frans Lemmens)

Rudolf Boehm (Berlijn, 1927) is een Duits filosoof en essayist die al vele jaren in Gent woont. Hij werkte jarenlang in het Husserl-archief van Leuven. Daarna ging hij aan de rijksuniversiteit in Gent doceren. Ondertussen is hij op emeritaat. Naar aanleiding van een reeks lezingen over het marxisme die hij in Leuven houdt, hadden we met hem een gesprek.

Veto: Velen stellen dat het kommunistische experiment in Oost-Europa van deze eeuw het failliet van het marxisme als economisch systeem bewezen heeft. Marx zelf lijkt als denker te zijn afgeschreven. Wat kan Marx ons vandaag nog leren?

Rudolf Boehm: «Dat zogenaamde failliet is een cliché dat ook vaak als propaganda wordt gebruikt. Maar ik zal uw vraag vanuit een ander perspectief beantwoorden. Leest u soms teksten van Plato?»

Veto: Ummm...
Boehm: «Wel, als je Plato leest, dan kan het gebeuren dat je zaken tegenkomt, waarvan je je kunt afvragen of ze wel juist zijn. Maar altijd blijft Plato boeiend. Zo moet je volgens mij ook tegenover Marx staan. Je moet Marx's teksten niet als ongebruikbaar beschouwen: er staan zeker fouten in, maar daarmee is niet alles gezegd. Het is niet omdat de analyses van Marx fouten bevatten, dat die analyses volledig waardeloos zijn. Volgens mij is belangrijker dat het lezen en herlezen van Marx een interessante en boeiende konfrontatie blijft.»

Appelflauwte

Veto: Welke zijn volgens u die positieve elementen die het marxisme aanbrenge?

Boehm: «Er zijn er volgens mij voornamelijk drie. Het eerste element is verbonden met wat ik zopas zei: Marx stelt belangrijke, vaak goede vragen.

Ten tweede is belangrijk het materialistische perspectief, dat een voortdurend hameren is op het feit dat je geen enkel haalbaar maatschappelijk project of geen enkele korrekte analyse van een maatschappelijk feit kunt opzetten, zonder rekening te houden met het materiële. Ik be-

doel dat mensen altijd een minimum aan materiële behoeften hebben, en dat die behoeften in de geschiedenis zeer vaak een belangrijke rol spelen. Ik moet altijd zo lachen met die linkse idealisten die denken dat het geestelijke het enige is wat telt en die het steeds maar over 'waarden' hebben. Alsof alles zou opgelost zijn als iedereen maar meer besef van waarden had. Ten derde is het kapitalisme nog steeds door niemand beter, jüster beschreven dan door Marx. Hij liet ook een gans begrippenapparaat na om dat kapitalisme te analyseren.»

Ricardo

Veto: Er bestaan verschillende hypotesen over de mislukking van het marxisme als economisch systeem. Een liberale uitleg is dat het ontbreken van een vrije markt de oorzaak is, een marxistische uitleg zegt dat het socialisme er te vroeg is gekomen. In één van zijn laatste speeches als Sovjet-leider, zei Gorbatsjov nog dat het socialisme in de Sovjet-Unie er te vroeg was gekomen, vooraleer het kapitalisme de nodige produktie-middelen had voorgebracht.

Boehm: «Geen van beide hypotesen klopt volgens mij. In Afrika is er toch ook een vrije markt: is daar dan weelde? De marxistische analyse dan gaat er nog altijd van uit dat de faze van het kapitalisme absoluut noodzakelijk is omdat enkel het kapitalisme een maatschappij tot een zekere welvaart kan brengen. Het tegendeel is waar. Als je kijkt naar de geweldige economische vooruitgang die de Sovjet-Unie deze eeuw heeft gekend, dan is dat toch een bewijs dat je een groei kunt kennen zonder een vrije-markteconomie. Ook op technologisch vlak, denk maar aan de ruimtevaart, de wapenindustrie, werd hoge kwaliteit afgeleverd. Al die dingen kunnen dus perfect ontstaan zonder vrije markt. Wat volgens mij wel klopt, is dat die groei niet zo sterk kon zijn als in de Westerse wereld. De reden daarvan is dat de Sovjet-Unie zijn produkten niet op de wereldmarkt heeft te koop gesteld, en dus niet heeft meegedaan aan de concurrentie op wereldvlak, niet heeft meegedaan aan de uitbuiting van zovelen dus. En hier hebben de leiders in het voormalige Oostblok de enorme politieke fout begaan de bevolking steeds weer voor te spiegelen dat binnen vijf jaar, en dan nog eens binnen vijf jaar, de achter-

stand met het Westen zou zijn opgehaald. Als dat dan niet gebeurt, creëer je natuurlijk alleen maar frustratie en vergroot je het wantrouwen van de mensen in de politiek. Wat uiteindelijk het einde heeft betekend

van de socialistische regimes: de mensen wilden ook eindelijk dezelfde welvaart, en ze vergaten daarbij de verzevenlijkingen die zij wel en de westerse landen niet hadden.»

Veto: Een vrije markt, concurrentie op wereldvlak, stelde u daarnaast gelijk aan de uitbuiting van zovelen?

Boehm: «Ik denk dat het kapitalisme leeft en overleeft ten koste van verschillende dingen. In de eerste plaats van de derde wereld en van het milieu.»

Veto: Door de eerste liberale denkers, zoals de Engelsman Ricardo, werd gesteld dat een vrije markt naar meer welvaart voor steeds meer mensen zou leiden. Nu zie je dat er een polarisatie Noord-Zuid bestaat waarbij, ondanks de ontwikkelingshulp, er nog altijd meer geld van het Zuiden naar het Noorden vloeit dan omgekeerd.

Boehm: «Waarbij de handelsbalansen die men opgeeft dan nog niet eens een betrouwbaar beeld weergeven, omdat het Noorden voor de grondstoffen die het massaal uit het Zuiden pompt, nauwelijks betaalt. Natuurlijk zijn de korresponderende bedragen in de handelsbalansen dan klein.»

Gevaar

«Wat gebeurd is, moet je niet "globalisering" noemen zoals men dat nu zo vaak doet, maar wel een "monopolisering" van de wereld-economie. Door mechanisering, kon men in de nu rijke landen sneller en goedkoper produkten maken, waartegen de produkten die in de huidige derde wereld werden gemaakt, niet konden concurreren. Die produktiekapaciteiten gingen daar dan verloren, zo werd de afhankelijkheid van invoer verhoogd, waarbij willekeurig opgelegde tegenprestaties konden worden opgelegd, meestal in de vorm van grondstoffen of van een aantal landbouwprodukten. Zo krijg je dus een complete ontwrichting van de maatschappelijke structuren in die landen.»

«Er wordt met veel eerbied gesproken over de "vrije markt" en de "concurrentie",

Studenten Café

De Rector

Oude Markt 4
Tel : 20.06.38

Ambiance - D.J.

Vraag Onze Speciale Voorwaarden voor

Spaghetti-Avonden en Vaten

Zaal voor vergaderingen of feesten
tot 40 pers.

ANNO 1366

Een lekkere Spaghetti + pint of glas
Rode Wijn voor 200 BEF

Tegen afgifte van het Rector mannetje

Geldig tot 31/03/96

terclavers
UW KOMPLETE DRANKSERVICE

terwijl dit alleen maar middelen zijn om de tegenstander te verpletteren. De officiële taal van de kapitalistische regeringen luidt dat de mogelijkheid tot concurrentie absoluut moet worden gevrijwaard. Maar het gaat er natuurlijk niet om gewoon deel te nemen, het gaat erom te overwinnen. Je ziet trouwens dat zodra er gevaar ontstaat, de staten onmiddellijk protektionistische maatregelen gaan nemen en de heilige concurrentie dus uitschakelen.»

Veto: *Waar zit de worm dan precies in het kapitalisme?*

Boehm: «In de vrijmarkteconomie tellen niet de behoeftes van de mensen. Er wordt in de eerste plaats niet geproduceerd omdat bepaalde mensen die dingen nodig hebben. In de eerste plaats worden bepaalde zaken geproduceerd omdat die zaken verkopen. Omdat ze op de vrije markt renderen. Het probleem ontstaat dus al zodra je produkt en behoefte scheidt. De logica van de vrije markt kent geen behoeftes van de mensen, kent ook de wetmatigheden van de natuur niet.»

Publiciteit

«Iedereen weet ondertussen wel dat publiciteit behoeftes en verlangens kunstmatig creëert. Een scheikundige vertelde mij eens dat de stof nylon in het begin eigenlijk zeer moeilijk kapot te krijgen was. Er werden wetenschappers aan het werk gezet om nylon snel verslijtbaar te maken: nylonkousen zijn nu bijna het symbool van vergankelijkheid. Weet u dat volgens officiële cijfers Volkswagen geen winst maakt met het verkopen van haar wagens? Volkswagen maakt enkel winst met de verkoop van wisselstukken. Die firma heeft er dus alle belang bij om geen onverwoestbare auto's te maken. Ziet u die twee houten stoelen daar? De linkse is bijna honderd jaar oud en is in perfecte staat, de rechtse is nog geen vijftien jaar oud en al bijna kapot. Toen ik als vijftienjarige tijdens de oorlog voor de Luftwaffe moest werken, kreeg ik een witte overall in jeans. Die werd om de week gewassen en telkens in perfecte staat teruggegeven. Jeans was in het begin echt 'werkkledij'. Die overall was kwasi onver-slijtbaar. Enzovoort, enzovoort. U kent toch zelf ook genoeg voorbeelden in die trant?»

«De publiciteit, de vrije markt, hebben die toestanden natuurlijk niet uit het niets gekreëerd. Ze enten zich op en versterken reeds bestaande menselijke trekjes, zoals de angst voor verveling. Een mens zou toch gewoon de dingen in huis moeten proberen te hebben die hij nodig heeft, indien mogelijk voor zijn ganse leven. Dat wat hij nodig heeft, kopen, eens en voor altijd, of alleszins voor zo lang mogelijk. Maar we zijn zo bang ons te vervelen. We willen dat de dingen veranderen: steeds nieuwe zaken kopen, een nieuwe wagen, nieuwe kledingstukken,.... Met alle gevolgen vandien, bijvoorbeeld voor ons milieu. Heeft u in uw leven al veel stoelen gekonsumeerd?»

«Ik bedoel dat sommige zaken geen consumptiegoederen, geen verbruiks-goe-deren zijn. In onze maatschappij heeft men de neiging om van gebruiksgoederen

verbruiksgoederen te maken. Een sigaret, brandstof, voedingsmiddelen zijn verbruiks-goe-deren. Stoelen, woningen, meubels, huishoudelijke toestellen, maar zelfs ook kleren en schoenen zouden dat niet moeten zijn.»

Mimetisch

«Een andere menselijke faktor is wat men in de negentiende eeuw "mimetische begeerte" heette en wat nu "ressentiment" heet: "ik wil een nieuwe mantel omdat de buur een nieuwe heeft". U zei daarnet dat het communisme een economisch failliet kende in Oost-Europa. Ondertussen is voor steeds meer mensen trouwens duidelijk dat dat failliet heel relatief was. Zo slecht stelden de mensen het in het Oostblok niet: er was meer gelijkheid onder de mensen, er was een sterk uitgebouwde sociale zekerheid, gratis gezondheidszorg en gratis onderwijs. En de ongelooflijke privileges die de kommunistische leiders zogezegd kenden, betroffen bijvoorbeeld vakantiehuisjes die de eerste de beste manager hier misschien niet eens zou willen. In "Het Kapitaal" vertelt Marx het volgende verhaalje: zo lang je is in een huisje woont en je burens een ongeveer even groot huisje hebben, is er geen probleem. Maar als opeens een huis in de buurt komt dat veel groter is, ontstaat ontevredenheid bij alle burens. Zoals ik eerder in dit gesprek al zei: dat is toch wat gebeurde in Oost-Europa? Men zag de westerse weelde op tv, en dat wilde men ook hebben, waarbij men de positieve punten van de eigen maatschappij vergat... (Verleden week gaf een opiniepeiling aan dat 25% van de Oost-Duitsers terug wil naar het kommunistische regime (tegen 12% ten tijde van de eenmaking) en dat ongeveer de helft onder hen beide economische systemen evenwaardig vindt, nvdr)»

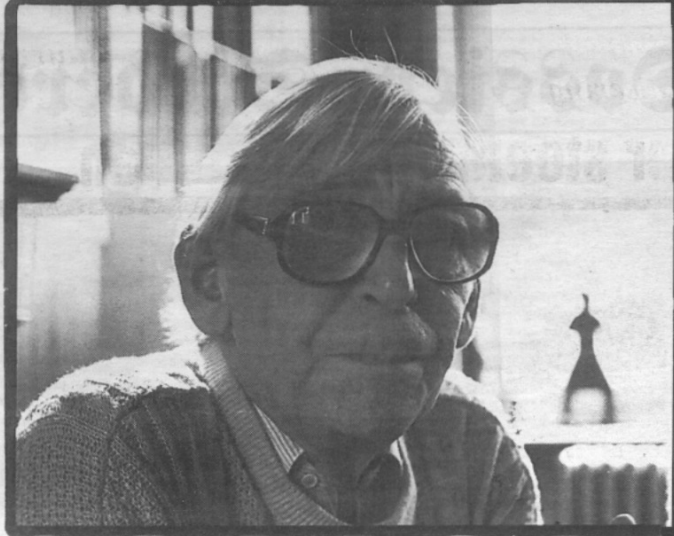
Veto: *Ziet u het recente ophefmakende succes van de ex-kommunisten bij de verkiezingen in Polen en in Hongarije in dat perspectief?*

Boehm: «Ach neen, dat is misleidende propaganda. Die zogezegde ex-kommunisten zijn nooit kommunisten geweest, dat waren gewoon mensen die wilden opklommen in de maatschappij, verantwoordelijkheden hebben, en om dat te bereiken moesten ze een partijkaart hebben.»

Vermogen

Veto: *Dezer dagen wordt veel gepraat over de Europese eenheidsmunt. De monetaire unie betekent een grotere liberalisering van de Europese markt. Als ik uw betoeg goed heb begrepen, dan zullen er volgens u vooral negatieve gevolgen uit voortkomen: ontwrichting en grotere afhankelijkheid van de zwakkere landen, monopolisering, polarisatie.*

Boehm: «Dat is inderdaad wat volgens mij zal gebeuren. Als je kijkt naar de eenmaking van Duitsland: West-Duitsland was groot genoeg om de kost van die eenmaking te absorberen en op korte termijn zal het voormalige Oost-Duitsland zijn achterstand dan ook hebben opgehaald. Maar bij de Europese Unie gaat het om gans andere proporties! De achterstand van Grieken-

«Leest u wel eens Plato?»

(foto Jan-Frans Lemmens)

land, Portugal, Zuid-Italië kan volgens mij niet geabsorbeerd worden door de rest van de Unie. Volgens mij zal de achterstand van die landen alleen maar vergroten, en zal de monetaire unie vooral betekenen dat Duitsland nu paraplu's en auto's enzoverder zal produceren voor gans Europa.»

Aardbei

Veto: *U bent een van de academici die zijn uitgenodigd om mee te werken aan het project-Coppieters, dat eerstdaags officieel wordt voorgesteld. Wat was uw inbreng en hoe is daarop gereageerd?*

Boehm: «In het algemeen denk ik dat we ons moeten laten inspireren door een van de belangrijkste principes van het socialisme, de slogan van Louis Blanc: "ieder naar zijn vermogen, elk volgens zijn behoeften". Konkreet heb ik voornamelijk gedrukt op vijf punten, die neerkomen op een radicale mentaliteitsverandering en een radicale verandering van het maatschappelijke bestuig. Die punten zijn hier en daar al aan bod gekomen tijdens dit gesprek. Ik herhaal ze hier kort.»

«We moeten afstappen van het idee dat de mensen moeten verbruiken om de ekonomie te doen leven. Niet de mensen en hun behoeften zijn een middel om het doel te dienen, de ekonomie te doen leven, maar de ekonomie is enkel een middel om het doel te bereiken, namelijk de materiële behoeften van de mensen bevredigen.

We moeten ervan afstappen alle goederen die ertoe bestemd zijn menselijke behoeften te bevredigen als konsumptiegoederen te bestempelen en te behandelen. Men moet ernaar streven produkten af te leveren die de behoeften voorgoed of voor een zo lang mogelijke periode bevredigen. Geen duurzame ontwikkeling zonder duurzame dingen.

«Ik denk dat het kapitalisme leeft en overleeft ten koste van verschillende dingen. In de eerste plaats van de derde wereld en het milieu.»

«We moeten ervan afstappen "arbeid" te beschouwen als iets dat "beschikbaar" is of niet, of dat door de industrie of de staat moet verschaft worden. Arbeid dient niet op de eerste plaats om de arbeiders een baan en een loon te bezorgen maar om de goederen en de diensten voort te brengen die de behoeften kunnen bevredigen. Er bestaat dus ook niet zoiets als een recht op arbeid, maar enkel een recht op bestaansmiddelen. Daarentegen bestaat wel een

plicht tot arbeid daar waar werk moet gedaan worden.»

«We moeten ook afstappen van het idee dat arbeidsbesparing (door menselijke arbeid te vervangen door mechanisering en automatisering) in alle omstandigheden wenselijk en voordelig is. De mechanisering van onze produktiewijze, met het bijhorend energieverbruik, is de hoofdverantwoordelijke voor onze toenemende milieuproblemen die ons op termijn meer (onproduktief) werk kunnen bezorgen dan aanvankelijk ingespaard werd. Zoals gezegd heeft die mechanisering en de massaproductie die erdoor mogelijk wordt, de structuren van ganse wereldstreken ontwricht.»

«Daarom moeten we bijgevolg ook afstappen van het idee dat het steeds voordeliger is (en dit, op termijn, voor alle betrokkenen) onder voorwaarden van een vrije markt en vrije concurrentie aan ruilhandel te doen in plaats van zelf het nodige produkt voort te brengen. Zelfs al zou het eenvoudiger zijn andere produkten te vervaardigen die we ervoor kunnen ruilen. Nu al wijst de geschiedenis van de moderne wereldeconomie (sinds de eerste industriële revolutie) uit dat op termijn niet steeds meer, maar integendeel steeds minder grote gedeelten van de wereldbevolking uit die praktijk voordeel halen. Inmiddels wordt zelfs in alle rijke industrielanden geklaagd over een slinkend concurrentievermogen, toenemende werkloosheid, toenemende staatschulden en zelfs het onbetaalbaar worden van de sociale zekerheid.»

Links

«Wat dit laatste punt betreft, is mijn bevinding tijdens de Coppieters-gesprekken echter geweest dat men niet durft door te denken. Ik heb de mensen in het Coppieters-project voortdurend de vraag gesteld of ze nog steeds geloofden in het beginsel van het liberalisme, namelijk dat de vrijmarkt-economie meer welvaart voor meer mensen zou opleveren. Die vraag is nooit beantwoord. Ik trek daaruit de konklusie dat politici, ook de linkse, die vraag niet meer durven onder ogen te zien, die misschien wel als antwoord zou opleveren dat er een radicale verandering moet komen. Ze gaan niet ver genoeg. Ze denken dat het zal volstaan wat "sociale correcties" aan te brengen, wat oplapwerk.»

Veto: *Bent u dan somber gestemd voor de toekomst?*

Boehm: «Toch niet. Onder andere tijdens die discussies met de groep Coppieters-De Batselier, merk ik dat meer en meer mensen stilaan overtuigd raken van het feit dat wat oplapwerk niet meer volstaat en dat een radicale omwenteling noodzakelijk is.»

Carl Hourcua
Selçuk Celik

Rudolf Boehm geeft nog twee lezingen over marxisme in Leuven. Op 16 januari volgt de eerste, 20.00 u in de Masereelclub te Leuven, Ierse Predikherenstraat 25.

Rock & Grooves specialists
MUSICMANIA
H. Hooverplein 15
Leuven [tel. 016 / 20 49 08]
[fax 016 / 20 52 37]

Dossier: Studeren in Duitsland

Onderwijs in Duitsland

Besparen of herfinancieren?

Duitsland heeft een redelijk hoog aantal studerende jongeren. Ook zijn er universiteiten en hogescholen zat. Hoe belangrijk de plaats van hoger onderwijs in het leven van vele Duitsers ook is, de regering lijkt een verdere demokratisering van het onderwijs af te remmen. Onderwijs is een bespaarpost geworden en alle hervormingen die de voorbije jaren in deze sektor genomen zijn, kunnen onder de noemer van besparingen geplaast worden, hoe mooi ze soms ook werden voorgesteld. Maar nu, met de plannen van minister Rüttgers die de studiefinanciering verder wil afbreken, is het iedereen duidelijk geworden waar de CDU-FDP regering, een coalitie van kristendemokraten en liberalen, voor staat. Minder studenten, beter presterende studenten en dan nog liefst in die richtingen die Duitsland op haar plaats aan de top van de spits technologie houden. Het ideaal van de demokratisering van het onderwijs lijkt volledig opgegeven.

In één van de economisch sterkste welvaartsstaten zou je kunnen verwachten dat onderwijs een bijzondere plaats inneemt. Dat blijkt niet zo te zijn. Geld voor onderwijs is in Duitsland een heet hangijzer. Omwille van de grote stijging van de studentenaantallen en de besparingen in het onderwijs, is er langzamerhand aan vele universiteiten een echte noodtoestand ontstaan, zowel op het vlak van sociale

voorzieningen voor studenten als op onderwijskundig vlak zelf. Minder geld voor meer studenten, dat leidt tot problematische toestanden. Te weinig professoren, bibliotheken die sluiten, een ontoereikend aantal computers, vervallen gebouwen zijn enkele van de vaak gehoorde klachten. Vooral de humane wetenschappen hebben te kampen met moeilijkheden. Zij zijn immers minder lukratief voor de industrie en dus voor de overheid minder belangrijk.

Pendel

Zijn dit allemaal nog strikt onderwijskundige klachten, ook op de sociale voorzieningen voor studenten valt er heel wat aan te merken. Het kamertekort aan vele Duitse universiteitsteden is bijvoorbeeld legendarisch. Iedere dag twee uur heen en weer pendelen van je kamer naar je universiteit is geen uitzondering, zodat studenten vaak bereid zijn heel wat geld neer te tellen voor een goed verwarmde — zo staat er in de plaatselijke zoekertjes bijgeschreven — studentenkamer.

Zowel de nationale regering als de deelstaatregeringen hebben in de verdeling van de onderwijsbudgetten een beslissende stem. Een deel van het onderwijsbudget gaat naar het 'Studentenwerk', een nationale instelling die instaat voor de bouw en het onderhoud van residenties en studentenrestaurants en de verdeling van de studentenfinanciering. Het resterende deel gaat naar de deelstaatregeringen, die verder kunnen beslissen hoe ze het hun toegekende budget verdelen. Vooral in de deelstaten met meer universiteiten wordt de situatie nijpend. In de euforie van de jaren zestig

zijn, vooral in de grote deelstaten, enorm veel universiteiten bijgekomen. Op dit moment moeten die allemaal vechten voor een hapje van de koek. In de deelstaten van het voormalige Oost-Duitsland wordt gemiddeld ongeveer 35.000 mark per student uitgegeven. In Nordrhein-Westfalen, de grootste en meest verstedelijkte Duitse deelstaat, ligt dat maar rond de 15.000 mark. In Münster is er daarentegen weer bijvoorbeeld een modern en goed uitgebouwd centrum voor buitenlandse studenten, gefinancierd door de universiteit. Zo iets bestaat echter maar aan drie Duitse uni's.

Terwijl de grote sectoren van de studentenvoorzieningen, namelijk huisvesting, voeding en studiefinanciering nationaal geregeld zijn, is het aan de meeste universiteiten de studentenbeweging zelf die instaat voor de sociale dienstverlening.

Busje

De geldmiddelen hiervoor ontvangt zij rechtstreeks bij de inschrijving van de studenten, die geen inschrijvingsgeld, maar enkel een 'sociale bijdrage' tussen driehonderd en zesduizend frank betalen, afhankelijk van universiteit tot universiteit. Hiermee wordt de werking van de studentenbeweging betaald, die aan sommige uni's veel kan omvatten. Een ticket dat je voor de rest van het jaar gratis openbaar vervoer in de wijde omgeving van je universiteit biedt, is er bijna altijd bij. Maar ook rechtshulp, een kopiedienst, mogelijkheden om gratis geïncubeerde kopieën te laten maken — iets dat, als je het bij officiële instanties moet doen, erg prijzig kan

zijn — verhuur van fietsen en busjes, huisvestingbemiddeling, taxistopaanbiedingen en de uitkering van studieleningen kunnen er een onderdeel van zijn. Een verschil met de sociale sektor in Vlaanderen is dat de diensten uitsluitend door studenten of door hen aangesteld personeel worden uitgevoerd. Op deze manier beschikt de studentenbeweging over een redelijk grote verantwoordelijkheid en zelfbeschikking. In ieder geval heeft ze een financieel zekere positie.

Er zijn echter plannen om de universiteiten op basis van een enveloppesysteem een bijna volledige autonomie over hun gelden te geven. Dat zou wel iets kunnen veranderen aan dramatische toestanden in bepaalde fakulteiten, omdat universiteiten volgens hun eigen prioriteiten zullen kunnen handelen. De studenten juichen dit plan daarom toe, maar wijzen ook op het gevaar van een dergelijke maatregel. Met name zouden ze ook weer de zachtere richtingen en de sociale voorzieningen verwaarloosd kunnen worden. Belangrijk is dat de studenten over een blokkeringsmeerderheid zouden beschikken bij dergelijke budgetbeslissingen, om 'rektorale alleenheerschappij' te vermijden. Het zal echter weer heel wat om het lijf hebben voor de studenten ook op dit vlak hun slag thuis zullen halen.

Lutgard Vrints

“We hebben met dezelfde problemen en regeringen te maken”

Tien jaar geleden was het Duitse onderwijs democratischer dan het model dat wij kennen. Numerus clausus was nog niet doorgevoerd, inschrijvingsgelden bestonden niet en bovendien kon een student aanspraak maken op een soort studenteninkomen, de Bafög, wanneer zijn of haar ouders niet in staat waren voor de opleiding te betalen. Een voor een werden deze verworvenheden afgebouwd. Sinds minister Rüttgers op de scène verscheen, dreigt op korte termijn een grote stap in de richting van een nieuw elite-onderwijs te worden gezet. Omdat de problemen ook lijken op wat op dit moment in België gebeurt, vroegen wij Ekki Hollmann om de situatie in Duitsland wat toe te lichten.

Veto: In België is er nu flink wat beroering onder de studenten naar aanleiding van het plan een numerus clausus in te voeren voor bepaalde studierichtingen. Hier bestaat dat al lang. Waarom hebben de studenten zo iets toegelaten?

Ekki Hollmann: «Dat is inderdaad triestig en ik begrijp zelf niet goed wat dat mogelijk heeft gemaakt. Het is wel zo dat er een zeer efficiënte tactiek werd toegepast. De numerus clausus werd namelijk niet onmiddellijk in alle richtingen tegelijk ingevoerd, maar slechts in enkele. Het hele project werd opgesplitst in kleine deeltjes, die met redelijke tussenpozen werden doorgevoerd. Op die manier zagen heel wat studenten de ernst van de situatie gewoon niet in. Bovendien werd er heel sociaal gereageerd. Velen hoopten dat hun studierichting de dans zou ontspringen en wachten gewoon af. Daardoor kregen de numerusclaususvoorstanders natuurlijk vrij spel.»

Aktie

Veto: Het lijkt erop dat studenten zichzelf een stok in de wielen steken.

Hollmann: «Inderdaad. Te weinig solidariteit, hé, iedereen probeert zichzelf veilig te stellen. Daarbij komt dan nog, dat studenten niet meer geloven dat acties iets kunnen veranderen. Ze zien niet wat er tegen gedaan kan worden. Het gevoel dat alles boven hun hoofden beslist wordt, is heel sterk. Dat maakt tevens dat de groep actief geëngageerden steeds kleiner wordt.»

«Toch geloof ik dat het mogelijk is veranderingen af te dwingen. Kijk bijvoorbeeld maar naar de acties van twee jaar geleden, toen de regering besliste om inschrijvingsgelden te vragen. Het is doordat de studenten als één man in alle steden

betoogd hebben, dat dit voorstel moest worden ingetrokken. Dat moeten we nu weer doen, als we willen dat de Bafög niet volledig afgebroken wordt.»

Veto: Wat is er precies aan de hand met die Bafög?

Hollmann: «De Bafög is een soort minimuminkomen voor studenten dat oorspronkelijk bedoeld was om een gelijkkansenonderwijs te garanderen, maar dat is al lang niet meer het geval. Je moet weten dat de Bafög op dit moment voor de helft als lening en voor de helft als beurs wordt toegekend. Dat was niet altijd zo. In de jaren zeventig was het gewoon een studiebeurs die door de staat verstrekt werd. Nu worden heel wat studenten afgeschrikt om een Bafög aan te vragen door de schuldenlast die ermee gepaard gaat. Daarbij denk ik dan weer vooral aan de sociaal zwakkere groep.»

Veto: Wat vindt de Asta (De Duitse versie van Loko) van de huidige voorstellen van Rüttgers, de minister van onderwijs?

Hollmann: «De Bafög is nu reeds ontoereikend. Ten eerste krijgen veel te weinig mensen een Bafög, en ten tweede is het onvoldoende om in je levensonderhoud te voorzien. Nu wil Rüttgers de situatie nog verslechteren door intrest op de Bafög te

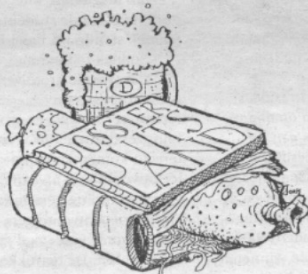
heffen, waardoor de schuldenlast van de student nog maar eens vergroot zou worden. Hierdoor wordt de minder rijke student weer het mes op de keel gezet. Rüttgers zelf staakt zijn voorstel met het argument dat hij geld wil, en daarmee is hij relatief eerlijk. Maar hij wil dat geld in de eerste plaats voor de spits technologie en slechts een klein beetje voor de opbouw van het onderwijs.»

«Op dezelfde manier wordt ook in de sociale voorziening gesnoeid — Bafög is trouwens een sociale voorziening — ten voordele van het wetenschappelijk onderzoek. Het uiteindelijke gevolg is dat het nieuwe Bafög-model voor de minder begoede studenten bijna fungeert als een soort

inschrijvingsgeld. Dit voorstel moet echter nog via de Bundesraad en tot nu toe heeft de SPD (de Duitse SP, mvd) zich uitgesproken tegen het voorstel. Hierop rekenen we een beetje.»

Atoom

Veto: Hoe denken studenten eigenlijk over het voortbestaan van de Bafög? De regering klaagt over een chronisch geldgebrek en beweert dat renteloze studentenleningen uit de mode en volledig onrealistisch zijn.

Sudetenland Duits, Sudetenland Duits

(foto Tanja Barenbrock)

Hollmann: «Ik geloof dat elke weldenkende mens wel weet dat de regering over genoeg financiën beschikt. Kijk maar naar de verhoogde uitgaven voor het onderzoek naar atoomenergie en voor de aankoop van gevechtsvliegtuigen. Het is gewoon een kwestie van willen. Toch is het waar dat de afbraak van de sociale sector die nu in Duitsland aan de gang is, de studenten nog betrekkelijk weinig treft. Er zijn andere groepen die veel harder aangepakt worden, bijvoorbeeld de werklozen, de asielzoekers, of zieken. Hoewel dat niet impliceert dat het voor ons gemakkelijk is. Maar de kloof blijft.»

Sinisch

«Veel studenten moeten ook hard werken en een bijbaantje nemen om het hoofd boven water te kunnen houden. Als de Bafög afgeschaft wordt, gaan we terug naar een echt elite-onderwijs. Het is alleen een beetje sinisch, dat aan de ene kant mensen staan die nog harder getroffen worden en die werkelijk proberen te overleven, terwijl wij aan de andere kant moeten vechten voor het recht op onderwijs.»

Veto: Waarom protesteren de studenten hier veel heftiger tegen de plannen om weer inschrijvingsgeld te vragen dan tegen numerus clausus?

Hollmann: «Inschrijvingsgeld wordt in het algemeen als nog onrechtvaardiger beschouwd, omdat het hier zelfs niet meer gaat om je intellectuele capaciteiten, maar slechts om de grootte van je portemonnee. Dan ligt je al veel eerder uit het circuit. Dat wil echter niet zeggen dat wij akkoord gaan met een numerus clausus. Het is hier de gangbare gedachte dat elke beperking op het recht op onderwijs verkeerd is. Of dat nu door inschrijvingsgelden of numerus clausus komt.»

Veto: In hoeverre kunnen jullie hiervoor steun vinden bij de studenten zelf?

Hollmann: «De studenten zijn wel tegen de afbraak van het democratisch onderwijsstelsel, maar echt veel reactie is er desondanks nog niet. Ik denk dat dat wel zal verbeteren wanneer de problemen zich nog concreter gaan stellen. In de zomer zijn ze toch ook warmgelopen toen de rektoren het voorstel op tafel legden, waarin de herinvoering van inschrijvingsgeld gevraagd werd. Het studentenprotest was zo hevig dat de deelnemers van de rektorenconferentie in ijltijde hun voorstel teruggetrokken hebben. Daarmee hebben de studenten in heel het land veel sympathie gekregen en hun zelfvertrouwen werd erdoor opgekrikt.»

«Ik vind het trouwens geweldig dat er nu in België en Frankrijk opnieuw zoveel studenten op straat komen en ik hoop dat het de studenten hier een beetje kan wakker schudden. Ik ben er trouwens van overtuigd dat we het met dezelfde aard van problemen en regeringen te doen hebben. Daarom vind ik het belangrijk om te proberen internationaal wat meer samen te werken en contacten te leggen.»

Indra Dewitte

CULTUREEL CENTRUM LEUVEN

MONTAGNESRUSSES

De Tijd

Draaien, wentelen, versnellen en vertragen. Het leven van een ongewone familie in een klein en vermoed dorp met op de achtergrond de achtbaan van de kermis, de "Montagnes Russes".

Tekst: Filip Vanluchene. Regie: Lucas Vandervost

Schouwburg, woensdag 17 januari om 20.00 u.

LIBERATA

Tango Al Sur

Na vijf jaar stellen Dirk Van Esbroeck en Juan Masondo hun nieuwe CD voor. Samen met Bandoneonspeler Alfredo Marcucci en violiste Daniela Rapan brengen zij de sfeer van de Argentijnse pampa's in het unieke kader van de Leuvense Predikherenkerk.

Predikherenkerk O.L. Vrouwstraat, woensdag 17 januari om 20 u.

CULTUREEL
CENTRUM
LEUVEN

Schouwburg: Bondgenotenlaan 21
Reservatie: 016/222.113

De kloof tussen student en vertegenwoordiger

Studentenvertegenwoordiging is een internationaal fenomeen. Een vergelijking van de studentenbeweging zoals wij die in Leuven kennen met de Duitse situatie vertoont interessante verschillen. Zo blijkt de Duitse studentenbeweging erg gepolitiseerd door de belangrijke rol die studentenorganisaties van de nationale politieke partijen erin spelen. Een dergelijk model is in Leuven steeds afgewezen omwille van de nadelen die eraan verbonden zijn.

De kracht van mensen ligt in hun vereniging, zo wordt algemeen aangenomen. Vanuit die idee zijn overal en altijd de meest verscheidene belangen- en drukkingsgroepen opgericht, met één of ander doel voor ogen. Studentenbewegingen vormen hierop geen uitzondering. Vaak echter blijft het niet bij het vertegenwoordigen van de achterban en willen studenten via hun studentenbeweging ook een standpunt innemen voor een democratisering van het onderwijs, en zo ook opkomen voor de toekomstige studentengeneratie. Dat laatste is althans het geval voor Loko, de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. Daartoe heeft zij zich een welbepaalde, democratisch georganiseerde structuur aangemeten. Deze structuur is niet evident. Nationaal, maar ook internationaal treden er heel wat verschillen in op in de wijze waarop studenten zich georganiseerd hebben en in de doelstellingen die zij hierbij nastreven.

In Duitsland bestaan er aan de meeste universiteiten Algemene Studenten Ausschüsse, kortweg Asta's, te vergelijken met Loko. Er zijn echter ook universiteiten waar een dergelijke studentenbeweging verboden is, bijvoorbeeld in Beieren. Aan die universiteiten hebben studenten te kampen met grote moeilijkheden om hun eigen rechten te verdedigen, laat staan een algemene politiek te voeren.

Streng

Waar de Asta's wel toegelaten zijn, hebben ze zich op hun beurt verenigd in een nationale koepel, de Freier Zusammenschluss der Studentenvertretungen (FZS). Die verdedigt op het forum van de nationale politiek de studentenbelangen, maar komt ook algemeen op voor de democratisering van het onderwijs en andere maatschappelijke thema's. Zo voerde ze vorig jaar een week nationale actie voor een beter ecologisch beleid aan de universiteiten en etisch verantwoorde voeding in de studentenrestaurants. Nog een voorbeeld van de koppeling van studententema's aan bredere maatschappijpolitieke thema's zijn de protesten van vele Asta's tegen de enorme verstrenging tegenover buitenlanders uit de derde wereld om in Duitsland te studeren, maar ook om er asielrecht te krijgen.

Bij de vertolking van die algemene, maatschappelijke thema's rijzen er echter al en toe problemen, die ernstige gevolgen kunnen hebben. Naar aanleiding van een betoging en een artikel in een studenten-tijdschrift van de universiteit in Münster, waarin de rol van de Münsterse universiteit aangeklaagd werd en gewaarschud werd voor opnieuw opduikend fascisme, is er een rechtszaak aangespannen tegen de Asta-Münster. Die is uitgedraaid op een verbod voor het studentenblad om over andere dan onderwijstema's te schrijven en er stelling over in te nemen. Deze uitspraak heeft nationale bindingskracht en veroorzaakte een golf van verontwaardiging in Duitse studentenmiddelen. Asta-Münster is intussen tegen de beslissing in beroep gegaan.

Hoewel ook in Duitsland het leidmotief van de studentenbeweging de democratisering van het onderwijs is, blijkt dat de organisatie er helemaal anders uitziet als in Leuven. Niet enkel de middelen en de taken vertonen grote verschillen, maar ook de verkiezingen van de studentenvertegenwoordigers. Waar in Leuven met haar trapsgewijze, via de kringen en kringverkiezingen verlopende vertegenwoordiging van studenten eerder gesproken kan worden van een radendemocratie, lijkt de verkiezing en de structuur van de Duitse studentenbeweging wel heel erg op de nationale politiek in het klein. In Duitsland dingen, naast enkele lijsten van onafhankelijke, de studentenorganisaties van de nationale partijen met heuse kieslijsten naar de meeste zijtes in het studentenparlement. Ook dat studentenparlement en de gang van zaken die er heerst doen aardig denken aan Wetsstraatse toestanden. Na de verkiezingen worden er onder de winnende groepen of partijen coalitiegesprekken gevoerd, die al dan niet tot een verdrag leiden waarin de beleidslijnen voor het komende jaar vastgelegd worden. Vanzelfsprekend heeft elke partij hierbij wel een voorkeur voor die partij die ideologisch meer gelijkend is. In de eerder linkse studentenbeweging is er dan ook vaak sprake van een rood-groene coalitie.

Sportief

Studentengroepen die de meerderheid in het studentenparlement halen, krijgen alle middelen en infrastructuur die hun reglementair toegewezen zijn. De geldmiddelen komen van de studenten. In Duitsland moeten de studenten namelijk geen inschrijvingsgeld betalen, maar wel op een directe manier een deel van hun eigen sociale sektor en dit onder de vorm van een sociale bijdrage van ongeveer driehonderd frank per semester. Over de besteding van die gelden beslist de voor die semester verkozen Asta volledig autonoom, zij het dat er bepaalde verworvenheden zijn waar praktisch niet meer aan geraakt kan worden. Zo is er aan de meeste universiteiten sprake van een semesterticket voor studenten die daarmee gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer in de nabije omgeving van de universiteit. De onderhandelingen met de vervoerders worden gevoerd door Asta. Ook de student-vrijgestelden en het personeel worden betaald met het geld, evenals een hele werking voor studenten op cultureel, sportief, sociaal, onderwijskundig en politiek vlak. Voor elk van die functies is een student-vrijgestelde verantwoordelijk. Wie benoemd wordt voor welke functie wordt bepaald tijdens de coalitiegesprekken, als waren het ministerposten. Tijdens het semester komt het studentenparlement één maal per week samen, waarbij er door de niet-verkozen groepen een oppositiepolitiek kan gevoerd worden.

Model

Voor de vertegenwoordiging van de studenten in de officiële organen van de universiteit worden nog aparte, rechtstreekse verkiezingen gehouden, die echter opnieuw grotendeels gedragen worden door de partijpolitieke studentenorganisaties. Opvallend is dat in Duitsland studenten aan vele universiteiten inspraak hebben in alle beslissingsorganen van de universiteit, ook de hoogste. In Leuven hebben de studenten geen vertegenwoordigers in de Raad van Bestuur, het hoogste beleidsorgaan bij ons. Dat maakt het beleid aan de universiteit al een heel stuk transparanter voor studenten. Ook in Duitsland echter is in al deze orga-

nen gezorgd voor een overwicht aan professoren, zodat werkelijke inspraak beperkt blijft.

Er bestaan een paar grondige verschillen tussen de organisatie van studenten in Leuven en in Duitsland. Loko heeft bijvoorbeeld een actief partijlidmaatschap van studentenvertegenwoordigers steeds afgevoerd en dit standpunt ook verdedigd bij de nationale studentenverenigingen. Als argumentatie hiervoor wordt aangevoerd dat de onafhankelijkheid van de studentenvertegenwoordigers door een partijlidmaatschap in gevaar kan gebracht worden. Studentenvertegenwoordigers kunnen zich dan immers laten verleiden eerder persoonlijke belangen of partijbelangen te verdedigen dan die van de studentenbevolking. Een dergelijke opvatting betekent echter niet dat de studentenbeweging niet aan politiek mag doen, integendeel. Het standpunt luidt dat de studentenbeweging een politiek standpunt moet innemen, zonder zich politiek te binden.

Het tweede grote verschil is dat in Leuven studentenvertegenwoordigers niet rechtstreeks verkozen worden, maar via kringverkiezingen in verschillende raden terecht komen en van daar uit verder vertegenwoordigers afvaardigen, die altijd verantwoordig verschuldigd zijn aan de kringvertegenwoordigers. Een dergelijk model wordt verdedigd met democratische argumenten. De betrokkenheid en de inspraak van de basis is groter en de doorstroom van standpunten, zowel van boven naar beneden als omgekeerd, verloopt ook vlotter. Een nadeel van dit systeem is natuurlijk het langdurige besluitvormingsproces, dat soms wel eens bij dringende aangelegenheden een echte hindernis kan zijn.

In het Duitse systeem is er echter ook sprake van kringverkiezingen, waarbij naast partijpolitieke lijsten ook vaak onafhankelijke lijsten of lolploegen opkomen. Die kringvertegenwoordigers hebben naast een beperkte onderwijskundige verantwoorde-

lijkheid binnen hun fakulteit echter geen verantwoordelijkheid. Hierover heerst bij de kringvertegenwoordigers, en dan vooral de zogenaamde onafhankelijke, heel wat ontevredenheid. Ze voelen zich door de universitaire studentenvertegenwoordigers al te vaak behandeld als loonjongens. Bij de nu lopende studentenparlementsverkiezingen in Münster komt bijvoorbeeld een lijst op van kringvertegenwoordigers van alle fakulteiten, die de nadruk leggen op hun grotere band met de basis en hun ruimere kennis van zaken. Zij bestempelen de huidige studentenvertegenwoordigers als beroepspolitici, die ver afstaan van de andere studenten en halen de inmiddels beroemd geworden kloof tussen kiezers en verkozen aan.

Desinteresse

Van dat laatste is inderdaad wel iets waar. Gemiddeld neemt slechts vijftien procent van de studenten deel aan de studentenparlementsverkiezingen en de studentenorganisaties van de partijen tellen over het algemeen ook maar enkele tientallen leden. Zelfs die laatste ervaren de heersende situatie als problematisch, maar wijzen op de algemene politieke onverschilligheid als verklaring. Hoewel ook in Leuven de basis van de studentenbeweging vaak erg smal lijkt en er voor sommige thema's waarmee Loko zich bezighoudt heel weinig interesse te bespeuren lijkt bij de meeste studenten, kan de vraag gesteld worden in hoeverre dit Duitse systeem zelf niet bijdraagt tot de desinteresse bij de studenten. Hoever die desinteresse trouwens reikt en welke slagkracht de Duitse studentenbeweging nog heeft, zal de volgende maanden afgemeten kunnen worden aan het antwoord van de studenten op de regeringsplannen die het studeren een stuk duurder en ontoegankelijker maken.

Lutgard Vrints

berichten

Financiële controlecommissie

Aan de universiteit bestaan binnen de studentenwereld een aantal organisaties die actief zijn op het gebied van de maatschappelijke bewustwording en vorming van studenten; een sociale en/of politieke werking dus. Dat zijn activiteiten die in se niets opbrengen (in tegenstelling tot bijvoorbeeld culturele activiteiten, optredens en dergelijke), en toch geld kosten.

Om deze studentgerichte activiteiten te ondersteunen, voorziet Loko in subsidies voor deze 'vrije verenigingen'. Zij moeten wel zoveel mogelijk zien rond te komen met eigen middelen, maar ter ondersteuning wordt een deel van de onkosten betaald.

Voorwaarde voor die betoelaging is een erkenning door de financiële controlecommissie. Vrije verenigingen die wensen erkend te worden door de financiële controlecommissie moeten een aanvraag indienen. Die erkenningsaanvraag moet ingediend worden uiterlijk op dinsdag 16 januari om 18.00 u op het kantoor van Kringraad, 's Meiersstraat 5 in Leuven, en dient te beantwoorden aan de volgende voorwaarden:

- H. I. Erkenningsaanvraag
art. 1. De erkenningsaanvraag bevat een overzicht van de activiteiten door de vereniging georganiseerd tijdens het afgelopen burgerlijk of academiejaar. De erkenningsaanvraag bevat een financieel verslag van inkomsten en uitgaven van het afgelopen burgerlijk of academiejaar. Zij bevat een korte uitleg bij elk van de verder opgesomde erkenningscriteria.
- H. II. Erkenningscriteria
art. 2. § 1. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring door de FKK, moet een vereniging aan criteria beschreven in dit hoofdstuk voldoen:
§ 2. De vereniging moet hoofdzakelijk uit

studenten bestaan.
§ 3. De vereniging moet een actief karakter hebben. Daartoe heeft zij het voorbije burgerlijk jaar minstens één activiteit georganiseerd die:

- plaatsvond in een zaal in de gemeente Leuven;
- openbaar was en waartoe iedereen werd uitgenodigd via gedrukte affiches of pamfletten, en waar ook iedereen toegang kreeg;
- minstens één spreker (m/v), die geen student(e) is, aan het woord liet of waar gebruik werd gemaakt van audiovisuele middelen (film, dia's, ...).

§ 4. De vrije vereniging mag niet het statuut hebben van een raad of van een fakulteitskring.

§ 5. De vereniging moet tot doel hebben bij te dragen tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten. Dit wil zeggen dat louter culturele en sportverenigingen of gezelligheidsclubs uitgesloten zijn.

§ 6. De vereniging moet zich bij haar werking houden aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de wet op het racisme van 30 juli 1981.

§ 7. De vereniging moet als groep uitgebouwd zijn, dat wil zeggen dat zij beschikt over een permanent secretariaat of minstens een kotadres of postbus in de stad Leuven.

§ 8. De vereniging heeft in het voorbije burgerlijke jaar geen officieel fysiek geweld gebruikt, gepropageerd of anderen ertoe aangezet. Dit wordt vermoed, tenzij een andere vereniging het tegenbewijs levert.

§ 9. Een vereniging kan slechts na één jaar werking als zodanig erkend worden. Voor juni van het vorige academiejaar moeten één activiteit zoals geformuleerd in artikel 4 plaatsgevonden hebben én twee andere activiteiten.

art. 3. Bovenstaande voorwaarden worden cumulatief toegepast.

Gelijke kansen op de helling

Een stralende meidag in Eupen, 1940

(foto Tanja Barenbrock)

Wer is het afgelopen half jaar veel beroering geweest in de Duitse studentenwereld. Vanaf 6 november werd de 'Hete Herfst' uitgeroepen als protest tegen de onderwijspolitiek en de komende hervormingen in de studiefinanciering door de Duitse regering. Die overweegt het verzwaren van de studentenlening en het invoeren van inschrijvingsgelden. Verschillende nationale acties en studentebetogingen toonden de ontevredenheid en ongerustheid. Tevergeefs, want de Duitse overheid gaf geen duimbreed toe.

De Duitse universiteiten en hogescholen kampen met een chronisch geldgebrek. Eén van de grote oorzaken hiervan is de stijgende vraag naar studieplaatsen. In Duitsland verdringen zich op dit moment 1,9 miljoen studenten voor 970.000 beschikbare zijes. En dat is slechts een derde van het totale aantal afgestudeerde jongeren aan de middelbare school. Die situatie is de laatste jaren nog kritieker geworden door de verlenging van de studietijd. Een doorsnee

opleiding aan de universiteit duurt nu al langer dan zeven jaar. De lange studietijd is in de eerste plaats weer een direct gevolg van het geldgebrek. Bovendien is het Duitse onderwijssysteem gebaseerd op seminars in kleine groepen en kan het bijgevolg geen antwoord bieden op de massale toestroom van studenten. Eenzelfde situatie die in België eenvoudigweg opgelost wordt door de hoorcolleges plaats te laten vinden in nog grotere aula's, ervaart men in Duitsland, waar medewerking en zelfstandig leren denken en werken essentieel zijn, als pijnlijk en ontoereikend. De negatieve nevenwerkingen van een gebrekkige infrastructuur zijn overal merkbaar. Er is een schrijnend tekort aan woningen, universiteitsgebouwen, gekwalificeerd personeel en professoren.

Kurve

Daarnaast is in de laatste drie jaar de leefkost voor studenten met zesenveertig procent toegenomen. Resultaat: zestig procent van de studenten moeten hun volledige vakantie opofferen en werken om hun studies te kunnen financieren. En dat komt

De Acco-boekenmeter

13	Rave, Werther Nieland, 248,-
12	Manderbruggen, Belastingparadijsen, 695,-
11	Anthierens, Vaarwel mijn 1995, 294,-
10	Tussen staat en maatschappij, 196,-
9	Adrienssens, Opvoeden is een groeiproces, 395,-
8	Pius Johannes Pindus II, Woorden van hoop, 280,-
7	Adam, Een blanke boom in het donkere woud, 338,-
6	Schoenmaers, Een Kathinaanse nachtmerris, 960,-
5	Mander Welpen, Zwarte horizonten, 538,-
4	Provoost, Vullen, 395,-
3	Adams, De straat, 606,-
2	Sushind, De erfenis van maître Mussard, 375,-
1	Bovens, De paardenfluisstenaar, 695,-

acco

:Speciaal prijsje !

de studieresultaten niet altijd ten goede. Sinds de invoering van de Bafög (zie kader) in 1971 is het aantal studenten dat deze financiële ondersteuning krijgt, intussen gehalveerd. Doordat de inkomensgrens niet meer werd aangepast, krijgen nu nog slechts vierenveertig procent van alle studenten effectief Bafög-geld.

Al die factoren zorgen er tevens voor dat er iets totaal misloopt bij de sociale kurve van de beginners. Het is bijvoorbeeld opvallend dat de deelname van arbeiderskinderen aan het hoger onderwijs is teruggegaan van vijftienwint naar vijftien procent. Dat betekent ook dat de democratisering en het principe van gelijkheidskansen onderwijs stukje bij beetje uitgehold wordt.

Daarbij komt nog dat Rüttgers, minister van Onderwijs, Wetenschap, Onderzoek en Technologie, als oplossing voor het geldprobleem 8,5 procent intresten wil heffen op de Bafög-lening. Koncreet moet de student dan gedurende twintig jaar omgeroend zesduizend frank per maand terugbetalen, wat bijna een verdubbeling van zijn of haar schuldenlast inhoudt. Dergelijk plan treft vooral de twintig procent minst kapitaalcrachtigen, die hierdoor immers afgeschrikt worden om een Bafög aan te vragen en verder te studeren. Met de huidige onzekere situatie op de arbeidsmarkt durven zij geen hypotheek meer te nemen op hun toekomst.

Rüttgers zelf rechtvaardigt zijn voorstellen met enkele motto's van Kohl: "Inzet moet weer lonend worden" (verkiezingslog van de kanselierspartij) en "minder studenten aan de universiteiten" (in het maandblad Semesterspiegel). De Bondsregering wil op deze wijze de toestroom van studenten indammen en terugschroeven naar een elite. De idee van een goed opgeleide bevolking met mondige burgers moet baan ruimen voor dat van een kleine intellectuele groep, die vooral geïnteresseerd is in de belangen van de industrie en de wetenschap.

Kloof

In dezelfde trend van de regeringsvoorstellen is het ontwerp van de leden van de Hogeschoolrektorenkonferentie, die opnieuw de problematiek van de inschrijvingsgelden op de agenda geplaatst hebben. Tot op heden moesten de Duitse studenten geen inschrijvingsgeld betalen, algezien van

een kleine sociale bijdrage voor de sociale dienstverlening (gratis bus- en treinvervoer en andere prijsverminderingen). Met het oog op het vullen van de financiële kloof stelden de rektoren de herinvoering van een inschrijvingsgeld van twintigduizend frank per semester voor, dus veertigduizend frank per jaar. Hiervoor vonden zij zelfs bijval uit linkse hoek. Begin 1995 verkondigde de SPD-minister Glotz dat "de problemen van de Duitse universiteiten en hogescholen op lange termijn niet op te lossen zijn, zonder de invoering van inschrijvingsgeld." Over de structurele problemen van het onderwijssysteem werd met geen woord gerept.

Spel

Met krokodillentranchen in de ogen verklaarden de rektoren dat, wanneer moreel aanvaardbare voorstellen van de regering uitbleven, er niets anders overbleef dan hun plicht te doen en zelf op zoek te gaan

naar nieuwe financiën. En wat is eenvoudiger en ligt meer voor de hand dan de studenten voor hun eigen studie te laten opdraaien? Hierbij moet men wel voor ogen houden dat het niet alleen gaat om het zoeken naar nieuwe geldbronnen, het betekent ook een volledige hervorming van het tot nu toe bestaande schoolstelsel. Het is niet langer de overheid die de verantwoordelijkheid draagt, maar de student zelf en de portefeuille van diens ouders. Tot een gemeenschappelijk besluit is het echter nog niet gekomen, omdat ook bij de rektoren tegenstanders van deze politiek te vinden zijn.

Toch kan onmogelijk gezegd worden dat er geen geld voorhanden is. De oorsluitrusting van Duitsland alleen al slorpt jaarlijks ettelijke miljarden marken op. In Duitsland staat dus niet enkel het voortbestaan van de Bafög en het gevaar voor de herinvoering van het inschrijvingsgeld op het spel, maar het gaat ook over de hele toekomst. Op dit moment beslissen de regering en de rektoren of het hoger onderwijs democratisch en vrij toegankelijk blijft voor iedereen, of dat een opleiding opnieuw voorbehouden zal blijven voor een kleinere groep mensen, die logischerwijze uit de rijkere gezinnen gerekruteerd zal worden.

Indra Dewitte

berichten

Kus mijn jas

Is er leven na gOD? Daar kan je zondagavond zelf een antwoord op verzinzen in het Stuc. Het derde luik van de Stuc-programmatie wordt dan afgetrapt door Kiss My Jazz, de band rond ex-dEUS-gitarist Rudy Trouvé. De man zal er de gitaar, zijn stembanden, en verschillende vormen van speelgoed bespelen. In een avondvullend programma met liederen over meisjes, het leven en angst. En hij brengt zijn vrienden mee.

In de afgelopen dEUS-jaren speelde Kiss My Jazz al enkele demo'tjes vol, en in het voorjaar komt de eerste cd uit. Nummers daaruit zijn dus alvast te beluisteren zondag om 22.00 u in de Stuczaal. U mag er gratis binnen, als u ten minste niet te veel kleren aanhebt.

Verhuus

De voorzitter en de vrijgestelden van

Kringraad hebben het genoeg u mede te delen dat hun kantoor verhuisd is. Voortaan wonen zij niet meer op het gelijkvloers, maar op de eerste verdieping van de 's Meierstraat 5 in Leuven. Brievenbussen, gewone en elektronische adressen en telefoon- en faxnummers blijven gewoon dezelfde als vroeger.

Veto op internet

Het heeft eventjes geduurd, maar we zijn weer bij de tijd. Veto is alweer te raadplegen van Togo tot in Tenerife, en van Avelgem tot in Afghanistan. Het enige wat u moet doen is uw internetcomputer afstemmen op ons homepage-adres <http://hagar.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>. U wordt er met open armen ontvangen. E-mailen kan trouwens ook nog altijd op het adres veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be. Kwestie dat wij ook eens de vruchten van uw pen kunnen proeven.

Bafög

Bafög (Bundesausbildungsförderungsgesetz) is een financiële ondersteuning voor studenten, die de staat aanbiedt in de vorm van een combinatie tussen studiebeurs en studielening. De geleende helft moet de student, die gedurende 11 semesters 19.800 frank per maand ontvangen heeft, na zijn opleiding gedurende 13 jaar en 4 maanden terugbetalen in schijven van 4.000 frank per maand.

Sleutelhangers voor de daklozen

innenkort staan ze weer voor uw deur: de vele vrijwilligers die op pad gaan om stickers en gadgets te verkopen voor de nieuwe campagne van de Vredeseilanden. Volgende week voert deze derde wereldbeweging actie in het kader van 'Vierkant voor Afrika'. Dus staak het verzamelen van flippo's, en maak van de Vredeseilandensleutelhanger de eerste hype van '96. 't Is ten slotte voor het goede doel.

Over de opbrengst van de sleutelhangerverkoop moet u zich namelijk geen zorgen maken, Vredeseilanden ziet erop toe dat alles nuttig besteed wordt. Ze wil namelijk geen organisatie zijn met louter een postbusfunctie, gericht op het laten doorstromen van geld naar projecten, maar zij heeft ook contacten met organisaties in Afrika. Zij werken via de lokale structuren, zonder zich te beperken tot een bepaald domein, zoals gezondheid, onderwijs, of landbouw. Deze aanpak staat bekend onder de noemer multisectorieel.

Projecten

Vredeseilanden deelt zijn werking in een viertal actieprogramma's. Drie ervan spelen zich af in Afrika, meer bepaald in Togo-Benin, Senegal en de Kivoestreek (met o.a. Roenda en Zaïre), het vierde is gericht op Vlaanderen. Hier gaat het vooral om bewustmakingsprogramma's.

In Afrika daarentegen wil Vredeseilanden initiatieven ondersteunen die leiden tot zelfontwikkeling van de bevolking, in plaats van zelf grote structuren op te gaan zetten. Men spreekt dan ook van twee grote interventieassen, die complementair zijn. De eerste as noemt men de sociaaleconomische, en de tweede is de sociokulturele.

Bij sociaaleconomische interventies gaat men steun verlenen aan lokale volksorganisaties. Dit blijkt dan ook de politiek van Vredeseilanden te zijn: in plaats van grote — en vaak Westerse — structuren te gaan neerpoten in Afrika wil men kleinschalige en lokale projecten promoten. De naam 'Vredeseilanden' is dan ook niet meer echt toepasselijk: het gaat niet langer om geïsoleerde 'eilanden' of gebieden, maar om projecten die deze nogal beperkte grenzen overschrijden.

Een concreet voorbeeld. In Togo verkochten de boeren tegen lage prijzen een deel van hun oogst aan handelaars. Op het einde van een droog seizoen echter bleek

dat ze een tekort hadden om opnieuw te kunnen zaaien, en moesten ze dus bij dezelfde handelaars graan inkopen, tegen hoge prijzen. Deze vicieuze sirkel werd pas doorbroken toen de boeren besloten zich te verenigen en een deel van de oogst te sparen, waardoor ze ook zelf de prijzen in de hand konden houden. De boerenorganisatie bleef groeien, en nu heeft men al een overkoepelende structuur die indien nodig kleine kredietjes kan verlenen. De boeren zijn dus sterker geworden en hebben geleerd dat ook zij 'een vuist kunnen maken'. Een succes dus, hoewel de dingen niet altijd zo vlot verlopen.

Taal

In de praktische uitwerking van deze sociaaleconomische as komt de multisectoriële werking van Vredeseilanden ook weer tot uiting. Ze investeren in gezondheidszorg, maar ook in watervoorziening, want het heeft geen zin mensen vol te stoppen met medicijnen als ze toch steeds weer ziek worden door het onzuivere water. Verder heeft Vredeseilanden ook aandacht voor de vooruitgang van de landbouw en tracht het de aanwezige infrastructuur te verbeteren. Het is immers nogal nutteloos als een boer wel meer en beter kan telen, maar zijn oogst niet naar de markt kan brengen.

Uiteindelijk vindt men ook hier weer de filosofie van Vredeseilanden in terug: niet naar daar gaan als rijke en betweterige westerling om die arme Afrikaantjes eventjes uit de nood te helpen, maar vertrekken vanuit een bestaande vraag van de lokale bevolking en met hun medewerking de zaken aanpakken. Dit betekent dat men dan ook geen grote ziekehuizen gaat neerpoten, maar kiest voor kleine apoteekjes die beheerd worden door de dorpelingen. Men onderricht de mensen ook in hun eigen taal, niet in het koloniale Frans.

Uitwisseling

Een laatste, en zeker niet te verwaarlozen aspect vormt de informele sector. Traditioneel meet men de rijkdom van een land aan haar bruttonationaalproduct. Kleinschalige initiatieven waarin de creativiteit van de bevolking weerspiegeld wordt, vind je in die statistieken niet terug. Maar vaak zijn het net deze zaken die een land in problemen overleiden houden. Vredeseilanden vindt dat die dan ook de nodige steun verdienen. Wanneer mensen economisch weerbaarder worden, winnen ze immers ook politiek aan invloed.

Naast het sociaaleconomische welzijn bekommert Vredeseilanden zich dus ook om de sociokulturele ontwikkeling van de wereldbevolking. Dit is een redelijk recent onderdeel van haar werking, dat de laatste tijd veel in de belangstelling staat. Culturele bewustmaking en uitwisseling tussen Afrika en Vlaanderen, dat is in een notendop waar het om draait. Men steunt bijvoorbeeld een lokale radiozender die de bevolking bewust maakt van de geschiedenis van die streek, of een Senegalese vrouwenorganisatie die met toneelvoorstellingen haar steentje wil bijdragen tot de emancipatie van de vrouw. Eerder dan de verschillen tussen het achtergestelde Zuiden en het rijke, democratische Noorden te benadrukken, wil men aandacht schenken aan wat mensen werkelijk bindt: cultuur.

Voorbeelden hiervan zijn de jaarlijkse uitwisseling tussen de krant 'Het Volk' en een Senegalese krant, de expositie van bekende plastische kunstenaars uit Senegal hier in Vlaanderen en de samenwerking tussen een Gentse en Afrikaanse rapgroep. Bedoeling is een continent eens op een andere manier te bekijken.

Het vierde project dan: Vlaanderen. Naast de reeds vermelde uitwisselingsprogramma's bestaat er een opvoedingsprogramma waarbij men de negatieve beeldvorming over Afrika wil corrigeren. En tenslotte mag de u allen bekende fondsenwervingscampagne niet ontbreken. Deze is uiteraard belangrijk om 'onafhankelijk' geld in het zakje te krijgen (dus niet van de overheid of andere organisaties) en om terzelfdertijd de publieke opinie te sensibiliseren. Vredeseilanden Vlaanderen haalt jaarlijks een omzet van ongeveer honderd miljoen, waaronder zo'n 50 miljoen subsidies. Het overige deel komt uit de gulle portefeuilles der Vlamingen.

Vier

De campagne dus. Dit jaar heeft Vredeseilanden zich ook ingeschakeld in de 'Vierkant voor Afrika'-campagne, samen met Broederlijk Delen, Coopibo, Oxfam-Wereldwinkels, Wereldsolidariteit en NCOS-11.11.11. Begin november gaf 11.11.11 het startsein, waarna de fakkel overgenomen werd door Oxfam-Wereldwinkels. In januari komt Vredeseilanden aan de beurt.

Vredeseilanden vult deze 'Vierkant voor Afrika' boodschap wel op een persoonlijke manier in. Het is hun minder te doen om het politieke aspect, maar eerder om het sociaaleconomische dimensie. Schuldenkijwitschelding krijgt dan ook de nadruk in 1996. Van 12 tot 14 januari voert Vredeseilanden actie. U wordt met zo'n tienduizend verwacht op de slotdag op 20 april, waar u hopelijk een antwoord kan krijgen op de vragen die u nu nog resten.

Sabine Lefever

Vredeseilanden zoekt nog medewerkers voor haar campagne. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Jan Wyckaert, tel.: 22.25.53.

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 22
Nummer 15
8 januari 1996

Ver. uitg.: Annemie Deckx
Hoofdredactie: Bart Eckhout
Redaktiesekretaris: Annemie Deckx

Redactie: Kristof Braekelreire, Henk Dheedene, Martijn Graumans, Joris Janssens, Tom Michielsens

Doka: Tanja Barenbrock, Jan-Frans Lemmens, Joris Vanden Houtte
Medewerkers: Dietmar Bosmans, Selçuk Celik, Indra Dewitte, Carl "ik-had-graag-10-centimeter-meer-gehad" Hourcau, Sabine Lefever, Nele Mariën, Gert Meesters, Frank Ribbens, Joris Van den Houtte, Lutgard Vrints

Layout en Vormgeving: Annemie Deckx, Bart Eckhout, Martijn Graumans, Joris Janssens, Gert Meesters, Ludovik Segaut
Dtp: Filip De Keukeleere, Ludovik Segaut, Hans Vandenaebale
Tekeningen: Joris en Virus

Eindredactie: Joris Janssens en Joris Van den Houtte
Assistent-eindredactie: Bart Eckhout

Spelling: Joris Janssens

Vaandelvlucht en stalgeur: Joris Vanden Houtte

Internet-Veto: <http://www.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>
e-mail: veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 600fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Redactievergadering
Iedere vrijdag namiddag om 15.00 u

LEGO COPY
Tiensestraat 118 - Leuven
016/23.70.30
Open van 9 tot 22 u.

Fantasy & Science-Fiction Spellen in Leuven

Agenda

Ma 08/01 20.00u
BLOOD BOWL

Wo 10/01 20.00u
MAGIC CLUB DE GOBLINS
Clubkampioenschap Type 1

Za 13/01 13.00u
MIDDLE EARTH TOERNOOI
Vooraf inschrijven a.u.b.

The Lonely Mountain
Tennestraat 155 - 3000 Leuven
tel.: 016/29.29.84
psas@lonmount.be

GRATIS administraties voor leden.

Grand Café La Royale

Martelarenplein 6 - 3000 Leuven

tegenover het station

elke dag open van 7.30 tot 24.00
weekend 10.00 tot 24.00

ontbijt - kleine maaltijden - dranken - pannenkoeken enz.

Elke dag diverse (inter)nationale kranten en tijdschriften

advertentie

zoekertjes

√ Wie wil zijn lege telefoonkaarten aan mij verpatsen? Bel mij: Maikel Brockhans, 40.18.62.
 √ I learn what rock 'n roll was all about.
 √ U vraagt, ik draai: ik typ voor u al uw teksten (NL, Fr, Eng, D) op tekstverwerker en print ze af op laser. Zeer verzorgd werk. Ook voor vertalingen van niet-technische teksten (NL, Fr, Eng) kunt u bij mij terecht. Christel Hemeryckx: 02/410.79.20.

√ Alternatief Afwasteam?
 √ I learn how important volume was.
 √ Chiro Joho speelt zoveel: "t is sprijk gij maar de gewone taal die gij spreekt altijd," zei Mireille.

√ Wij meenden hier... blabla... tucht... Jona lezen... blablabla... moraliserende visioenen. UP Pino

√ Anti-Ambtenareteam?
 √ The uttermost groovy 'n funky thang was hitting that stage higher than a bleedin' kite.
 √ Iemand nog zin in Mario? Dat is dan jammer, hij is op!

√ Ambetante Aardbeien?
 √ Ik typ al uw tessen en teksten. Kris Rosselle, 20.70.77.

√ Sirkus Tommie laat zijn trouwe fans weten dat het op 22 april 1996 zijn naam verandert in Sirkus Tommie Tommie.

√ It's like... forty-five horses runnin' thru da graveyard.

√ Looko nodigt iedereen uit voor een aktievergadering op donderdag 11 januari om 20.00 u in de 's Meiersstraat 5.

√ Chiroleiding opgelet: er heerst een drankje-probleem op Jolé en de AA-team komt. Dinsdag 9 januari om 20.30 u, JP Minkelerstr. 17 (boven de Chirowinkel). U komt toch ook?!

√ De Palm is op.
 √ Bent u tegen elke vorm van studentenbeperking, kom dan naar de aktievergadering op donderdag 11 januari om 20.00 u in de 's Meiersstraat 5.
 √ Gefeliciteerd Sirkus Tommie Tommie! En wat is de rol hierin van de West-Vlaamse lobby? Twee Stalmeesters.
 √ De meisjes van 'Het Goede Spoor' zijn op

maandag 15 januari niet alleen om plezier te maken. Ze krijgen het bezoek van de lesbiennes van Labyrint. Ook zin om te komen? Place to be: UP, Jan Stasstr. 2, 20.00 u.
 √ Vanaf 9 januari: elke dinsdag homo- en lesbische-avond in Los Buenos, Parkstraat 14. Medewerkers gezocht.
 √ Sportura Reizen voor skieën en ambiance in de Franse Alpen. Beregoede vakanties vanaf 7900 frank all-in (bus, appartement, 7 dgn eten, skipas). Tel 29.87.29.
 √ X wil een vrije vereniging zijn, steun X in zijn kandidatuur als vrije vereniging, stuur een briefje naar Tim V. in de 's Meiersstraat 5 of bel hem op 22.31.09. U kan onze steunpetitie teke-

nen aan Alma 2.
 √ Werkgroep Democratisch Onderwijs wil verder aktiveeren voor een democratisch onderwijs. Interesse, kom op donderdag 11 januari om 20.00 u naar de 's Meiersstraat 5.
 √ Politika zoekt dringend skieërs voor de periode 2 februari-11 februari in Les Menuires (Frankrijk). Kostprijs 11.900 frank. Skipas Les Trois Vallées, appartement, busreis, toeristenbelasting, sneeuw, ambiance inbegrepen. Info 32.30.86 of woensdagavond in het Politikakafé tussen 18.00 u en 20.00 u.
 √ X neemt deel aan de kringverkiezingen van Medica.

veto zoekt (m/v)

schrijvers
 cartoonisten
 fotografen
 DIP'ers

Veto, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, 016/22.44.38
 e-mail: veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be
 WWW: <http://hagar.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>
 Elke vrijdagmiddag redactievergadering om 15.00u

(advertentie)

TEKSTVERWERKING
 VERTALING
 A4-KLEURENSCANNING
 MET TEKSTHERKENNING
 LASER- OF KLEURENPRINTER
 Tel. 016 / 26 . 06 . 58

JO MEUWISSEN
 bvba

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal.
 Videoschermen tot 4 m.
DISCOBAR EN CD's met of zonder D.J.

☎ 016/201.301

TECO COPY
 (oplossings) b.v.

Tiensestraat 118 - Leuven
 016/23.70.30
 Open van 9 tot 22 u.

agenda

DOOR JORIS VANDEN HOUTTE

WOENSDAG

- 13.00 u **KONSERT** Klavecimbelsaal door Christine Wouters met barok- en hedendaagse komposities. In KC Romaanse Poort, Brusselsestr. 63, toeg. gratis, org. Uur Cultuur.
- 16.30 u **LEZING** "De politieke ontwikkelingen in Polen", Dhr. M. Popowski, Tweede Sekretaris van de Delegatie van de Republiek Polen bij de Europese Unie, vertelt, in MSI, Erasmusplein 2, toeg. 600, org. Instituut voor Europees Beleid.
- 20.00 u **KONSERT** Klavichord is de eenvoudigste vorm van alle klavierinstrumenten. Grootmeester Gustav Leonhardt geeft er een lap op, in KC Romaanse Poort, Brusselsestr. 63, toeg. 400, org. KC Leuven mmv muziek-aktief Peer.
- 20.00 u **NIEUWJAARSKONSERT** Religieuze vokale muziek en orgelwerken, van gregoriaans tot hedendaags, met de koristen van

Keizersberg en het inflame Regina Coeli-koor, in Abdijkerk Keizersberg, Mechelsestraat 202, toeg. 200/150, org. Vrienden Abdij Keizersberg.

DONDERDAG

- 20.00 u **AKTIEVERGADERING** Deze week: de demokratisering van het onderwijs en de wereld, in 's Meiersstr. 5, toeg. gratis, org. Werkgroep Democratisch onderwijs i.s.m. LOOKO.
- 21.00 u **FUIF** Ithaka-fuif, vóór elf uur gratis én interessant, na elf uur phunki, groovi en voor zeventig frank, Vaartvest 4, org. Kultuurraad.

VRIJDAG

- 15.00 u **KONSERT** "Water Music Suites" van de betreurde Georg Friedrich Händel, door barokensemble Il Fondamento, in Predikerkerk, O.L.Vrouwstraat, org. KC Leuven.

- 21.00 u **VOORSTELLING** "What about the orange" + party, in JH Clockwork, toeg. 50, org. JH Clockwork.

ZATERDAG

- 14.30 u **OPERETTE** Het Liers Operettegezelschap "De Nete" opereert "Gravin Maritza" van Kalman E. in Stadschouwburg, Bondgenotenlaan 21, toeg. 450/200, org. KC Leuven.
- 15.00 u **TEATER** "Het idee dat de aanstellerige sprieten op radio's zorgen voor ontvangst uit de 'lucht' is ronduit belachelijk te noemen," aldus "De Paardenkatedraal" in "De mannetjes van de radio", in Auditorium Minnepoort, K. Albert-I-iaan 52, toeg. 200/100, org. KC Leuven.
- 20.00 u **OPERETTE** Het Liers Operettegezelschap "De Nete" opereert "Gravin Maritza" van Kalman E. in Stadschouwburg, Bondgenotenlaan 21, toeg. 450/200, org. KC

Leuven.

ZONDAG

- 20.30 u **FILM** "Single White Female" van Barbet Schroeder, in Café "Couperus & Cocteau", Diestsestr. 245, toeg. gratis, org. De Roze Drempeel.
- 22.00 u **KONSERT** "Kiss My Jazz", belovede groepje rond oud-deUS gitaarspeler Rudy Trouvé, in Stuc, toeg. gratis, org. Stuc.

Vanaf volgende week: opnieuw valvas

"Ik heb zo weinig fantasie"

ant in eigen stad. Om eens een 'autochtone' striptekenaar aan de tand te voelen, ging Veto op bed zitten bij Leuvenaar Bart Schoofs. Zijn werk is immers onlangs gepubliceerd in een bewonderenswaardige bloemlezing van small press, die 'Formaline' heet en uitgegeven is door de Bronzen Adhemar Stichting, zowat de bekendste striporganisatie in Vlaanderen. Met dat boek als aanleiding babbelde Veto er met hem op los over het leven na 'Robbedoes'.

Small press is een verzamelterm voor alle strips die, los of in tijdschriften, op kleine oplage en meestal in eigen beheer, worden verspreid. Het werk dat in small press verschijnt, verschilt sterk van het doorsnee stripverhaal dat je bij de stripboer kan kopen. Het is meestal een heel stuk experimenteler en er zijn minder taboes. In deze tijden van technologische vooruitgang kan een strikje veel gemakkelijker worden verspreid in small press kent dan ook een explosie van publicaties, waarbij jong Leuven blijikbaar niet ontbreekt. Op de dag van het interview heeft Bart net een aanbod gekregen om voor een vierde (Italiaans) tijdschrift strips te maken en heeft strippublicist en oud-Veto-hoofdredacteur Pascal Lefèvre gebeld om Bart's geboortedatum te weten te komen voor een overzichtartikel over strips in Vlaanderen.

Fanzines

Veto: Hoe ben je bij het project 'Formaline' verzeild?
Schoofs: «Via verschillende kanalen. Marcel Ruijters (smallpressgoeroe, bekend van Dr. Molotov), die ik al van vroeger kende, had me al eens gevraagd om iets voor dat boek te maken. Dan heb ik via Bill, een Brussels tijdschrift waar ik aan meewerkte, Peter Van Laerhoven, die de bundel samenstelde, leren kennen. En zonder die twee heren had ik ook wel geweten dat die bundel in de maak was. De aankondiging ervan had in zowat alle tijdschriften in het milieu gestaan. Er was geen enkele tekenaar in de Lage Landen die kon doen alsof hij er niets van wist.»
Veto: Hoe hebben ze je dan geselecteerd om iets voor 'Formaline' te tekenen? Je vroegere werk?
Schoofs: «Ik denk het wel. Ze hebben niet zomaar een tekenaar gezocht (lacht), want ze hadden materiaal genoeg. De selectie is uiteindelijk nog heel zwaar geweest: nu is het een boek van 288 pagina's, maar oorspronkelijk waren het er zo'n achthonderd.»
Veto: Waar kende je Marcel Ruijters van?
Schoofs: «Ik kende zijn werk al van De

Nar, een anarchistische nieuwsbrief. Ik ging toen veel naar betogingen enzo. Een jaar of vijf geleden was er dan een grote bijeenkomst van allerlei fanzines, een week kamperen in Maastricht, en daar hebben we echt kennis gemaakt. Ik zat toen in het tweede jaar Sint-Lukas in Brussel en ik tekende al strips. Maar hij kende mijn werk helemaal niet. We zagen elkaar dan nog wel eens op beurzen en nu tekenen we ook voor hetzelfde tijdschrift, Zone 5300 (Nederlands maandblad over strips, cultuur en curiosa).»

Veto: Ben je tevreden met een publicatie van je strips in Zone 5300 of wil je uiteindelijk bij een grote uitgeverij belanden om daar albums te maken?
Schoofs: «Ik ben tevreden dat ik in Zone sta. Als ik mijn werk nergens kon publiceren, zou ik nog strips maken, maar het is toch goed om te weten dat je ergens in past. Zone is een grote stimulans geweest om weer geregeld strips te maken. Ik had er op school wel wat gemaakt, maar nu gebeurt het vaker.»
 «Ik heb niet de klassieke droom om albums te maken. Ik ben daar helemaal niet mee bezig. Ik sta niet te springen om 'Sammy' of 'Kramikske' over te nemen (griffel). Als het toch zou gebeuren dat een uitgeverij mijn verhalen wil uitgeven, dan zal ik me daar natuurlijk niet tegen verzetten. Ik wil nu een lang verhaal maken. Als een uitgeverij dat ziet zitten, waarom zou ik dan tegenprutelen? Cartoons maken voor een krant zegt me ook wel wat. Als de kans zich ooit voordoet, zien we wel.»
Veto: Je hebt een heel eigen tekenstijl. Waar komt die vandaan?
Schoofs: «Dat evolueert vanzelf. Ik vind dingen van een jaar geleden bijna dag en nacht verschillen met wat ik nu maak (haalt de bewijzen boven). Het blijft ergens herkenbaar natuurlijk, maar toch. Helemaal van mezelf is die stijl ook niet. Je wordt altijd wel ergens beïnvloed, bewust of onbewust. De laatste tijd vind ik dat ik teveel op Daniël Clowes van 'Eightball' begin te lijken. Jeroen de Leijer van 'Eefje Wentelreefje' bewonder ik erg. Die kan zo gemakkelijk van stijl wisselen in een strook.

en toch past dat allemaal mooi in zijn strip. Het ene vakje gearceerd, het andere niet. Ik zie dat graag, omdat ik zelf ook zoveel vrijheid wil hebben. De Leijer is een voorbeeld, als je wil.»
Veto: Je hebt vroeger allerlei dingen geschreven voor allerlei tijdschriften, waaronder Humo. Maak je nu alleen strips of schrijf je ook?
Schoofs: «Meestal maak ik gewoon strips en dan boeit het scenario gedeelte me evenveel als de tekeningen. Maar het is me ook al gebeurd dat ik een verhaal schrijf en dat ik dan achteraf denk: "Daar kan ik eigenlijk een strip van maken". Zo is het gegaan met het lange stripverhaal waar ik nu aan wil beginnen. Eerst was dat een boek van een aanzienlijk aantal bladzijden. Het was een soort dagboek van veertien dagen in mijn leven. Ik kreeg dat verhaal maar niet af. Ik wist niet wat ik ermee moest. Nu ga ik er dus een strip van maken.»

Raketten

Veto: Je nieuwe verhaal is een dagboek, maar al je strips met als hoofdpersonages de Basbros lijken wel autobiografisch: je bent duidelijk herkenbaar als het ventje met de must.
Schoofs: «Dat dagboek was vroeger helemaal autobiografisch. Maar al werkend komt daar een stukje fictie bij: je dikt iets aan, je zet jezelf in een beter daglicht, of juist niet, naargelang van het doel dat je wilt bereiken. Honderd procent autobiografie zou maar saai zijn. Laten we zeggen dat mijn werk voor zeventig procent autobiografisch is. Ik denk dat dat bij de grote Amerikaanse autobiografische generatie ook zo is: Crumb heeft waarschijnlijk ook niet alles letterlijk meegemaakt wat hij vertelt in zijn strips.»
 «Autobiografie is wel handig, want ik

heb zo weinig fantasie (lacht). Zelfs de pure gagstroken heb ik wel min of meer meegeemaakt. Ik loop constant met een notitieboekje rond en ik schrijf daarin alles op wat ik de moeite vind om in een strip te verwerken. Met mijn buurman hou ik me vaak bezig om mensen te observeren, en daar put ik stof uit voor mijn strips.»
Veto: Welk effect op de lezer wil je hebben met je strips?
Schoofs: «Ik denk daar niet bij na. Er gebeurt iets in mijn leven en dan vertel ik dat in strip. Ik hoop dat de lezer er niet ongelukkig van wordt. Als hij er iets in herkent ben ik al tevreden. Dat heb ik ook wel eens met andere strips. Ik denk dan: 'Dat heb ik

zelf al eens woordelijk gezegd'. Ik vind het grappig om dat te constateren.»

Veto: Heb je veel contact met collega's striptekenaars?
Schoofs: «In Leuven weet ik eigenlijk niemand die met 'gewante' dingen bezig is. Dat is eigenlijk wel jammer, want ik zou zo graag een studiofeertje kunnen creëren: je komt 's morgens een kamer binnen en daar zijn nog andere tekenaars bezig. Zoiets stimuleert volgens mij enorm. De mensen van Bill zie ik vaak. Maar ik heb natuurlijk niet elke dag de gelegenheid om de tekenaars die met mij publiceren in Stripburger - dat is een Sloveens blad - te zien. Ik heb wel onlangs één van die Slovenen gezien op de Leuvense kerstmarkt, of all places. En er zijn nog stripevents...»
Veto: Van welke strips hou jij eigenlijk? Zijn dat allemaal strips uit het smallpresscircuit, of zit daar ook mainstream bij?
Schoofs: «Ik heb vroeger altijd het weekblad 'Robbedoes' gelezen. Tot mijn achttiende wist ik niet dat er andere strips bestonden dan 'De Blauwbloezen'. 'Robbedoes' enzo. Ik vind dat nu nog altijd goed, als pure ontspanning dan. En ik kijk bij zulke strips niet naar de dingen die ik zelf anders zou doen: "Ik zou toch penseel gebruik hebben". Later heb ik dan Pratt, Manara en konsoorten leren kennen en

nog later Crumb (undergroundgod) en Hernandez ('Love and Rockets'). Maar ik heb geen bepaalde voorkeur. Ik koop nu nog 'gewone' strips. In de reeks 'Vrije Vlucht' verschijnen soms heel mooie dingen. En 'Samber' van Yslaïre vind ik ook prachtig.»
Veto: Wil Bart Schoofs nog iets wereldschokkends kwijt?
Schoofs: «Ja, mijn geboortedatum.»

Gert Meesters

'Formaline' telt 288 pagina's en is voor 495 goedbestede franken te verkrijgen bij de Bronzen Adhemar Stichting. Meer inlichtingen: Patersstraat 98, 2300 Turnhout.

